

Dagspressens ekonomi 2011



Förord	3
Analys: Dagspressen mot innovation och samarbete	4
1. Branschresultat	7
1.1 Underlag och uppläggning	7
1.2 Strukturella förutsättningar och utvecklingstendenser	9
1.3 Upplaga	12
1.4 Annonser	14
1.5 Dagspressens ekonomi	15
1.6 Dagstidningsföretagens lönsamhet	17
1.7 Soliditet	20
1.8 Årsbästa lönsamhetstal	21
2. Lågfrekventa dagstidningars ekonomi	25
3. Medel- och högfrekventa dagstidningars ekonomi	28
3.1 Tidningar med allmänt driftsstöd	28
3.1.1 Landsortstidningar med stöd	28
3.1.2 Storstadstidningar och särskilda nyhetstidningar med stöd	31
3.2 Övriga landsortstidningar	32
3.3 Övriga storstadstidningar	33
3.4 De största tidningsgruppernas ekonomi	35
4. Sammanfattning	38
5. Summary	40
Bilagor	42
Bilaga 1. Tidningsföretagens resultat 2011	42
Bilaga 2. Upplaga och hushållstäckning per tidning	48
Bilaga 3. Presstödet per tidning	52
Bilaga 4. Presstödet per budgetår 1969/70–2011 (Mkr)	56
Bilaga 5. Underlaget	58
Bilaga 6. Lönsamhetstabeller	59

Förord

Presstödsnämnden har enligt sin instruktion (SFS 2007:1191) till uppgift att ”följa och analysera den ekonomiska utvecklingen för olika tidningsgrupper och övriga väsentliga förändringar inom dagspressen”. Dagspressens ekonomi 2011 ger en samlad bild av den ekonomiska situationen för landets tidningsföretag.

Rapporten är den 36:e i ordningen. Den långa tid rapporten kommit ut möjliggör för läsaren att följa hur branschen förändras både när det gäller ekonomiskt resultat och ägande. Rapporten ger också en bild av presstödet betydelse för tidningsutgivningen.

Rapportens sedvanliga analys har i år för första gången gjorts av civilekonomen och filosofie doktor Jonas Ohlsson, vid JMG vid Göteborgs universitet och handläggarna Olov Enström, Solveig McKenzie och Per Sandén, Presstödsnämnden.

Det är mycket glädjande att Jonas Ohlsson tar vid det omfattande arbete som professor Karl Erik Gustafsson genomfört för Presstödsnämndens räkning under 35 år. Jonas Ohlsson doktorerade i juni 2012 med avhandlingen *The Practice of Newspaper Ownership – Fifty Years of Control and Influence in the Swedish Local Press* om bolagsstyrelsernas inflytande i dagspressen under åren 1955–2005.

Liksom förra året har Presstödsnämnden bjudit in en utomstående medieforskare att medverka i rapporten. Filosofie doktor Oscar Westlund doktorerade tidigare i år med avhandlingen *Cross-media News Work – Sensemaking of the Mobile Media (R)evolution* om hur teknikutvecklingen driver på takten i tidningshusens förändringsarbete. Oscar Westlund skriver i årets upplaga av Dagspressens ekonomi om hur ny teknik påverkar tidningsarbetet i dag och blickar mot framtiden.

Vårt att notera är att regeringen tillsatt en utredning som ska göra en översyn av presstödet inverkan på mediemarknaden och undersöka vilka konkurrensförutsättningar som råder samt vilket behov dagspressen har av stöd. Detta för att ta fram ett underlag till eventuella nödvändiga ändringar av presstödssystemet efter år 2016 då den nuvarande presstödsförordningen (1990:524) upphör att gälla. Förslagen ska redovisas den 31 augusti 2013. I ett delbetänkande som ska redovisas i september 2012 ska utredningen ta ställning till om stödet för dagstidningar till nationella minoriteter bör förstärkas i nuvarande presstödsförordning.

Stockholm i september 2012

Åsa Finnström
Kanslichef

Dagspressen mot innovation och samarbete

Analys av Oscar Westlund,
Fil. dr i journalistik, medier och kommunikation, verksam som forskare och lärare vid Göteborgs universitet och Köpenhamns IT universitet.

Dagspressen är en mycket etablerad institution i samhället och betraktas ofta som ett "gammalmedium" i jämförelse med övriga medier i dagens medielandskap. Framväxten av nya nyhetsmedier, så som radion på 1920-talet och televisionen på 1950-talet, har vanligen skapat farhågor kring om dessa kommer att ersätta papperstidningen. En historisk tillbakablick visar att så inte varit fallet. Istället fortsatte branschen som helhet att expandera under större delen av 1900-talet. I denna expansion anställdes fler journalister och nyhetsbevakningen både professionaliserades och utvidgades. Själva produkten som tillhandahållits av dagspressen, en papperstidning med (gårdagens) nyheter, förblev dock nästintill intakt. Produktinnovation var begränsad, samtidigt som strukturer och kulturer för det dagliga nyhetsarbetet etablerades. Hit hörde inte minst en gränsdragning mellan journalistiken och marknaden i den s.k. professionalisering som skedde av journalistiken och dess ideal.

Det har på senare tid skett en sorts vändpunkt när det gäller såväl nya mediers inverkan på de gamla som de interna gränserna mellan marknad och redaktion. I Sverige präglades 1990-talet av såväl en expansion av kommersiell television och radio som ett kraftfullt intåg av nyhetspublicering på webben. De typiska farhågorna om att de framväxande nyhetsplattformarna skulle komma att ha en ersättande effekt på dagstidningsläsningen framträdde återigen. Vad gäller nätnyheter finns emellertid två mycket viktiga skillnader jämfört med etermediernas intåg, vilka dessutom hänger samman med varandra. Den första skillnaden är att det sedan 2000-talets inledande år, då siffrorna ännu pekade mot en parallell användning av papper och nät, i allt högre grad skett en ökning i nyhetsanvändning på nätet på bekostnad av papperstidningsläsning. Det sker med andra ord en påtaglig "kannibalisering" av nya medier på de gamla, vilket under 2011 kom att få ytterligare effekt genom snabb tillväxt i användning av mobilen för nyheter. Den andra skillnaden handlar om att dagspressföretagen själva initierade produktinnovation genom sina satsningar på nätnyhetspublicering. Denna utveckling mot flerkanalpublicering, som senare kommit att inkludera webb-TV, mobiler, medieplattor med mera, har i vissa avseenden omdefinierat vad en tidning "är". Denna omdefiniering har förändrat förutsättningarna för organiseringen av, och arbetet med, såväl journalistiken som ekonomin och teknologin.

I det följande diskuteras hur dagspressens digitala innovationsarbete bidragit till att förändra relationerna mellan medarbetare från redaktions-, marknads-, och IT-avdelningarna.

Två olika ledarskapsmodeller är vanliga i organiseringen av tidningsföretag. I den ena modellen är en så kallad publisher ytterst ansvarig för såväl journalistiken som affärerna, medan det i den andra modellen görs en uppdelning av ansvaret för dessa två områden mellan en chefredaktör och en verkställande direktör (VD). Gemensamt för båda modellerna är emellertid föreställningen om att journalistik och affär utgör olika sorters intressen som bör särskiljas, något som har tagit sig till uttryck på flera sätt. När det gäller den journalistiska produkten har både papperstidningen och nyhetssajten vanligen ramar och färgsättningar som åtskiljer journalistik och annonser, medan gränser mellan medarbetare manifesterats i både organisationsstruktur och organisationskultur. Exempelvis har redaktions- och marknadsavdelning placerats i skilda byggnader eller våningsplan, och kontakt mellan dessa har minimerats genom få gemensamma möten i de dagliga arbetsprocesserna och ibland även att man firar högtider så som jul på olika håll inom företaget.

På flera håll tycks dock en förändring ha skett vad gäller dessa gränser, och som i Sverige har accentuerats parallellt med de tilltagande satsningarna på digital utveckling. Mycket talar för att digitalt utvecklingsarbete skapat kontaktytor mellan medarbetare från olika avdelningar, genom att ett ökat innovationsarbete krävt utveckling av både journalistik, affär och teknik i skapandet av nya produkter och praktiker. Det har samtidigt också vuxit fram en insikt om nödvändigheten av ökat samarbete som en följd av både dagspressens strukturellt försämrade ekonomi och de många lågkonjunkturer som påverkat de allmänna ekonomiska förutsättningarna. Även om utgångspunkten kring samarbete för olika dagspressföretag givetvis skiljer sig åt, inte minst i olika länder, så pekar trenden huvudsakligen mot ökat samarbete. Närmandena mellan redaktions- och marknadsavdelning har framförallt handlat om att organisera sig för bättre kontaktytor så att utvecklingsprocesser präglas av att ha både journalistiken och affären i åtanke. Exempelvis har Helsingborgs Dagblad under 2000-talet satsat på omvärldsanalys och affärsutveckling, vilket bl.a. medfört att analytiker från marknadsavdelningen kommit att arbeta allt närmare medarbetare vid redaktionsavdelningen. Vid Göteborgs-Posten ses liknande samarbetsmönster. Där har man också infört som regel att tillsätta en referensgrupp bestående av en högre chef från redaktionsavdelningen och en från marknadsavdelningen för alla sina utvecklingsprojekt. I projekt som tidigare endast involverade redaktionsavdelningen, så som omgörningsprojekt av papperstidningen, deltar numera även representanter från marknaden. Till detta kommer att medarbetare från IT-avdelningen tycks få en alltmer framskjuten position, vilket kommit till uttryck genom att dessa har fått en självklar roll i digitala utvecklingsprojekt.

En tilltagande involvering av medarbetare från IT-avdelningen, så som programmerare, systemutvecklare och digitala designers, kan ses som ett naturligt inslag i dagspressens omställningsarbete från papper till digitalt. Det handlar om att ta tillvara på heterogena perspektiv och att förankra utvecklingsarbetet i organisationens olika delar. En ökad satsning på teknologisk kompetens och personal återfinns inte endast inom enskilda tidningsorganisationer, men ses också i satsningar hos branschorganisationer som WAN-IFRA, konsult-

bolag som Innovation Media Consulting, mediekoncerner som amerikanska Knight-Ridder och sammanslutningar som MktMedia. Akademiska lärosäten som Columbia University i New York har dessutom infört utbildningsprogram med dubbelexamen där journalistik kombineras med datavetenskap.

Både de journalistiska och affärsmässiga aktiviteterna hos tidningsföretag har i ökande grad kommit att sammanflätas med digital teknologi. Detta medför att såväl traditionella kulturer och maktrelationer mellan redaktion-, marknad- och IT-avdelningarna förändras som att nya konstellationer och samarbetsformer skapas. Det sker också en påtaglig maktförskjutning genom att det digitala innovationsarbetet i ökande grad också genomförs på koncernnivå eller rentav mellan olika koncerner (som i fallet MktMedia). När koncerner exempelvis gemensamt upphandlar IT-system för redaktionell publicering vinnas stordriftsfördelar å ena sidan, medan man tappar en del möjligheter till innovation vid det enskilda tidningsföretaget å den andra sidan. På det stora hela har dagspressens betydande satsningar på digitalt innovationsarbete förändrat inte bara journalistiken och de plattformar genom vilka den presenteras, men också dess interna organisationskulturer och organisationsstrukturer.

Som en följd av detta arbete är det visserligen alltfler som tillhandahåller mer eller mindre ständig nyhetspublicering via nätet, men samtidigt är det allt färre som i egentlig mening kan kalla sig för ”dagspress”. De årliga rapporterna om dagspressens ekonomi har visat stabila mönster när det gäller antal tidningar med sex- och sjudagarsutgivning. Vad som möjligen är en begynnande trend är dock att sådana dagstidningar har minskat antalet utgivningsdagar. En neddragning i utgivningsfrekvens kan även noteras internationellt, exempelvis inom den brittiska Johnston Press-koncernen. Ytterst handlar det om en föränderlig efterfrågan på nyheter i såväl papperstidning som digital form. Huvudslutsatsen blir därmed att dagspressföretag framöver kommer arbeta allt mindre med just papperstidningen, men däremot kommer dess olika avdelningar arbeta allt mer tillsammans.

1. Branschresultat

Efter ett ekonomiskt sett dystert 2009 och ett 2010 som präglades av en mycket snabb återhämtning vände vinstnivåerna i dagspressen nedåt under 2011. Den viktigaste förklaringen till nedgången var en stagnerad försäljning samtidigt som kostnadsnivåerna återigen började öka. Den allmänna förhoppningen inför året om att kunna upprepa 2010 års resultat kom därför inte att infrias. Trots nedgången låg det samlade branschresultatet en bra bit över genomsnittet för den period som föreliggande rapport omfattar, 1976–2011. Samtidigt förstärktes under året intrycket av en tydlig skiktning i det ekonomiska utfallet hos olika tidningsgrupper. I synnerhet var det gruppen landsortstidningar med allmänt prestöd som utmärkte sig. Resultatnedgången var här betydligt större än i övriga grupper. Det ekonomiska läget i flera av gruppens företag är till följd av sjunkande upplagor och annonsvolymmer att betrakta som bekymmersamt.

1.1 Underlag och uppläggning

Den analys av dagspressens ekonomiska förhållanden 2011 som redovisas här bygger på årsredovisningar från svenska dagstidningsföretag med bokslut under året. Sammantaget rör det sig om 90 företag eller företagsgrupperingar som tillsammans svarade för utgivningen av 171 dagstidningar. I de första analyserna av detta slag för 36 år sedan bestod branschen av runt 130 dagstidningsföretag och omkring 145 dagstidningar. Den förändrade relationen mellan antalet tidningsföretag och antalet tidningstitlar är ett uttryck för en strukturförändring som sedan mitten av 1970-talet visat sig i en successiv sammanslagning av enskilda tidningsföretag, vanligtvis på regional basis. De till antalet enskilda titlar största företagen under 2011 var Nya Wermlands-Tidningens AB i Karlstad och Tidningsbolaget Promedia i Mellansverige AB (Promedia) med säte i Västerås. Vid utgången av året omfattade de två bolagen tretton respektive elva dagstidningar. Fusionen av lokala tidningsbolag till större enheter har vanligtvis motiverats av effektivitets- och rationalitetskäl. De stora regionala tidningsföretagen är ett av de mest påtagliga uttrycken för den ägarkoncentration som ägt rum inom svensk dagspress under de senaste decennierna.

Det statistiska underlaget för rapporten består utöver årsredovisningarna av uppgifter från Tidningsstatistik (TS) och Tidningsutgivarna (TU). Underlaget i form av årsredovisningar kommenteras i bilaga 5.

I takt med ett ökande antal fusioner och förvärv av tidningsföretag har det blivit svårare att direkt ur årsredovisningarna presentera enskilda tidningsrö-

relers ekonomiska resultat. I vissa fall tvingas vi använda uppgifter på koncernnivå som avser flera tidningar. I andra fall tvingas vi lägga samman resultaträkningar för moder- och dotterbolag för att få en korrekt bild av enskilda tidningsföretags ekonomi. Det senare gäller främst när annonsfunktionen hanteras i ett särskilt bolag. Genom interna omstruktureringar av tidningskoncerner flyttas både tillgångar och funktioner inom företagsgrupper. Flera tidningsbolag kan därefter bestå av enbart en redaktion. Tidningsföretag som ingår i en koncern kan också få bättre resultat genom att en del kostnader tas på koncernnivå. Sammantaget leder detta till att det inte alltid går att göra jämförelser mellan åren på företagsnivå.

Inledningsvis i analysen presenterar vi en kort summering av hur de huvudsakliga förutsättningarna för tidningsutgivning utvecklades under 2011. Här berörs även de viktigaste strukturella förändringarna som skedde under året. Därefter klarlägger vi på olika sätt dagstidningsbranschens ekonomiska läge 2011 genom att redovisa utfall och tendenser på upplage- och annonsmarknaderna. En summering av resultatet för samtliga tidningsföretag görs för att ge en översiktsskild av branschens ekonomi. Därefter belyser vi ekonomin för de tidningsföretag som enbart eller i huvudsak drivs på marknadens villkor. Vi går sedan igenom det ekonomiska utfallet för samtliga 90 dagstidningsföretag grupperade enligt den indelning som finns i presstödsförordningen. Avslutningsvis tar vi upp storlek och ekonomi för de största tidningsgrupperna.

Vi använder tre lönsamhetsmått. Det första avser tidningsrörelsens resultat, den s.k. bruttomarginalen. Resultatet kan omfatta med tidningsrörelsen besläktad eller angränsande verksamhet.

Det andra lönsamhetsmålet är nettomarginalen, som omfattar tidningsrörelsen och finansrörelsen.

Det tredje måttet är räntabiliteten, som mäter avkastningen på eget och främmande kapital i verksamheten. Även här bör observeras att en betydande del av tidningsföretagens kapital redovisas på koncernnivå. Detta leder till minskad jämförbarhet mellan år och företag.

Då förvaltningen av de ofta stora likvida medlen i de olika tidningskoncernerna i stor utsträckning har flyttats från de enskilda tidningsföretagen är den följande analysen huvudsakligen inriktad på bruttomarginalen. Mot bakgrund av de senaste årens strukturomvandlingar inom pressen är rörelseresultatet idag det externt redovisade mått som bäst lämpar sig för jämförelser av den ekonomiska utvecklingen hos enskilda tidningsföretag. Avslutningsvis redovisar vi också tidningsföretagens soliditet som ett mått på ekonomisk uthållighet.

I bilaga 1 redovisas tidningsföretagens resultat 2011 med nyckeltal företag för företag så långt det senare är möjligt. Tidningarnas upplaga och hushållstäckningstal under året redovisas i bilaga 2. I bilaga 5 definieras nyckeltalen och i bilaga 6 finns tabeller över dagstidningsföretagens brutto- och nettomarginal 1976–2011.

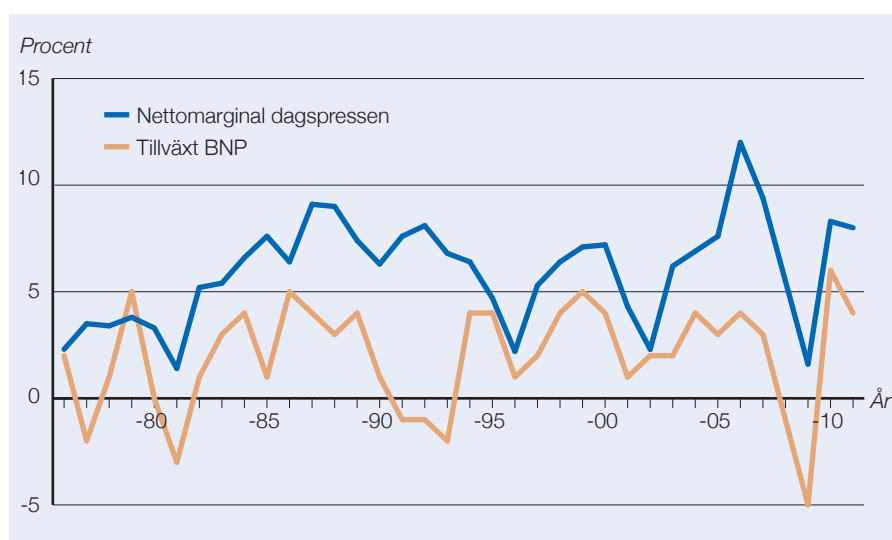
Bilaga 3 innehåller uppgifter per tidning om presstöd från och med 2003 i form av driftsstöd och distributionsstöd. Presstödet storlek per år över statsbudgeten från starten budgetåret 1969/70 framgår av bilaga 4.

1.2 Strukturella förutsättningar och utvecklingstendenser

Den svenska dagspressen är en konjunkturkänslig bransch. En analys av dagspressens ekonomiska utveckling blir därför inte komplett om inte hänsyn också tas till den allmänna konjunkturen, i Sverige liksom i världen i stort. De senaste åren har med stor tydlighet visat på hur ekonomiska kriser och konjunkturskiftningar snabbt sprids mellan länder och världsdelar. Sverige har inte varit något undantag. Förändringar i världsekonomin kan därför väntas få återverkningar också i de svenska tidningsföretagens lönsamhet.

Sambandet mellan det rådande konjunkturläget och dagspressens lönsamhet tydliggörs om vinstnivåerna inom dagspressen ställs mot tillväxten i den svenska ekonomin. I figur 1 nedan redovisas den historiska utvecklingen av dels dagspressens genomsnittliga nettomarginal, dels förändringen av den svenska bruttonationalprodukten (BNP). Med några få undantag har vinstutvecklingen inom pressen sedan 1970-talets mitt följt svängningarna i svensk ekonomi på ett mycket systematiskt sätt.¹

FIGUR 1. Tillväxt i Sveriges BNP och genomsnittlig nettomarginal dagspressen, 1976–2011 (procent)



Källor: Statistiska centralbyrån (www.scb.se); Dagspressens ekonomi.

När det gäller den svenska ekonomins utveckling under 2011, så fortsatte den snabba återhämtning från krisåret 2009 som inleddes under 2010. BNP ökade under året med 3,9 procent (2010: 6,2 %) och arbetslösheten sjönk från 8,4 till 7,5 procent.²

1 Sambandet kan också uttryckas statistiskt. En analys av korrelationen mellan Sveriges BNP och vinstmarginalen inom dagspressen med hjälp av sambandsmättet Pearsons r ger ett resultat på 0,477. Pearsons r kan variera mellan -1 och 1, där det förra värdet anger ett rakt negativt samband, och det senare ett rakt positivt samband. Ett Pearsons r på 0 innebär att det helt saknas samband mellan de två variablerna.

2 Källa: Statistiska centralbyrån (www.scb.se).

Samtidigt fanns tecken på en ny vändning i konjunktoren. Hit hörde inte minst utvecklingen på Stockholmsbörsen. Efter nästan två år av konstant tillväxt, vände index nedåt under våren 2011. Resten av året präglades sedan av sjunkande kurser. Året slutade med en nedgång för generalindex på 16,6 procent (+23,0 %).³ Också på reklammarknaden var trenden vikande. Även om omsättningen under hela året var högre än under 2010 så sjönk tillväxttakten stadigt, från omkring nio procent under årets första kvartal till 1,2 procent under fjärde kvartalet.⁴ Inom detaljhandeln stannade försäljningstillväxten under 2011 på endast en procent.⁵ Det är den lägsta noteringen under hela 2000-talet. En sammanvägning av de här presenterade siffrorna pekar på att dagspressen skulle få svårt att nå upp till 2010 års jämförelsevis mycket höga vinstnivåer.

Det faktum att dagstidningsföretagens lönsamhet i relativt hög utsträckning styrs av konjunkturläget döljer emellertid ett annat faktum, nämligen att dagspressen, i fråga om storlek och tillväxt, är en bransch på tillbakagång. Påståendet stöds av flera indikatorer. De samlade upplagetalen har varit i konstant tillbakagång sedan slutet av 1980-talet och är idag nere på samma nivå som på 1960-talet. Också läsningen av papperstidningar minskar, om än i lägre takt än upplagan.⁶ Dagspressens andel av de samlade reklaminvesteringarna i svenska mediekkanaler (den s.k. lilla reklamkakan) har sedan början av 2000-talet halverats, från omkring hälften till en fjärdedel.⁷ Om hänsyn tas till inflationen så är branschens samlade omsättning densamma, eller rent av något lägre än vad den var för tio år sedan.⁸ Dagstidningsföretagens förmåga att fortsätta generera vinster förklaras därför allt oftare med kostnadsbesparingar eller lönsamma sidoverksamheter och mer sällan med en ökad omsättning inom tidningsrörelsen.

Samtidigt med nedgången för papperstidningen som nyhets- och annonsmedium pågår inom de flesta tidningsföretag en snabb utveckling inom andra mediekkanaler. Genomgången av årsredovisningarna för 2011 vittnar om flera nya rekord både vad gäller besöksantal på tidningarnas nyhetssajter och användande av tidningarnas nyhetstjänster för mobiler och läsplattor. Men även om tidningarnas nätversioner helt eller åtminstone delvis har kompenserat för läsarbortfallet på papper så har det hittills gjort begränsade avtryck i resultaträkningarna. Att göra en säker skattning av lönsamheten hos dessa verksamheter är dock svårt. Få av de svenska tidningsföretagen väljer att särredovisa intäkter och eventuella överskott från satsningarna på nya medier.

Det osäkra konjunkturläget tillsammans med en allt svårare konkurrens

3 Källa: Nasdaq OMX Stockholm (<http://www.nasdaqomxnordic.com>).

4 Den samlade tillväxten för året uppgick till 5,3 procent (8,6 %) Källa: Institutet för Reklam- och Mediestatistik (www.irm-media.se).

5 Källa: Statistiska centralbyrån (www.scb.se).

6 Källa: MedieSverige (www.nordicom.gu.se).

7 Källor: Institutet för Reklam- och Mediestatistik (www.irm-media.se); MedieSverige 2004, U. Carlsson & U. Facht (red.), Nordicom, Göteborgs universitet.

8 Dagspressens samlade omsättning uppgick år 2001 till 16 653 mkr, vilket motsvarar 19 419 mkr i 2011 års penningvärde (Dagspressens ekonomi 2001; www.scb.se). 2011 var omsättningen 19 183 mkr (se nedan), vilket är 1,2 procent lägre än tio år tidigare.

om läsare och annonsörer ställer dagstidningsföretagen inför stora utmaningar. En granskning av de större tidningskoncernernas aktiviteter under senare år visar att man valt delvis olika vägar i jakten på ökad tillväxt och lönsamhet.

Landets största mediekoncern, Bonnier AB, är sedan länge engagerad i en rad olika mediebranscher, i Sverige och utomlands. Under 2000-talet har dock dagstidningsrörelserna kommit att svara för en allt mindre del av koncernens samlade intäkter. Under 2011 valde man att dra sig tillbaka från landsortspres- sen. Försäljningen av Kristianstadsbladet, Ystads Allehanda och Trelleborgs Alle- handa innebär att Bonniers svenska tidningsverksamhet återigen är begränsad till storstäderna (Stockholm och Malmö). År 2011 stod koncernens svenska dagstidningar för uppskattningsvis en sjättedel av koncernens omsättning.

Strategin att expandera inom andra industrier har anammats av landets sedan några år tillbaka största tidningskoncern, Stampengruppen i Göteborg. Under senare år har gruppen gjort investeringar i bland annat civiltryckerier, gratistidningar, reklambyråverksamhet och olika typer av nätsajter. Av årsredo- visningen framgår att det långsiktiga målet är att internationalisera gruppen. Stampen bedriver idag verksamhet i Sverige, Norge, Danmark, Finland, USA, Polen och Kina. Det senaste svenska dagstidningsköpet genomfördes 2007.

Inte heller den norska mediekoncernen Schibsted har valt att göra ytter- ligare investeringar på den svenska tidningsmarknaden sedan köpen av Aftonbladet och Svenska Dagbladet under mitten av 1990-talet. Även här är blicken riktad mot utlandet, och i synnerhet marknaden för onlinetjänster.

En föregångare inom svensk press när det gäller att expandera till andra branscher var Hallpressen, senare Herenco, i Jönköping. Sedan de första investeringarna i en bleckplåtsfabrik i Ulricehamn under 1970-talet har kon- cernen utökats med företag verksamma inom en rad olika industrigrenar. Tidningsrörelsens del av koncernens totala omsättning har som följd minskat, år 2011 till omkring 22 procent. Med undantag för övertagandet av den lilla endagstidningen Smålands Folkblad år 2004 (tidningen lades ner 2010 och startades på nytt 2011 som ett ETC-bolag) har det gått nästan 30 år sedan gruppens senaste dagstidningsförvärv.

Men det finns även koncerner som valt att koncentrera sig på fortsatt expansion inom tidningsbranschen. Hit hör inte minst de tre stiftelseägda tidningsgrupperna Norrköpings Tidningars Media, MittMedia och Gota Media. Under den senaste femårsperioden är det dessa tre enheter som stått för nästintill samtliga förvärv av andra dagstidningsföretag i landet. I synner- het Gota Media har vuxit mycket snabbt. Under 2010 förvärvades det soci- aldemokratiska tidningsbolaget Östra Småland med dagstidningarna Öst- ran i Kalmar och Nyheterna i Oskarshamn. Köpet följdes under 2011 av ett förvärv av Bonnierägda Sydsvenskans tre lokaltidningar, Kristianstadsbladet, Ystads Allehanda och Trelleborgs Allehanda (Skånemedia AB). Kort därefter slöts ett avtal med familjen Ingemarsson i Vimmerby kring ett övertagande av Ölandsbladet i Borgholm samt de lågfrekventa dagstidningarna Kalmar Läns Tidning och Växjöbladet/Kronobergaren. I och med förvärven omfattade Gota Media vid utgången av 2011 fjorton enskilda tidningstitlar i Västergöt- land, Småland, Blekinge, Skåne och på Öland.

Även Nya Wermlands-Tidningen i Karlstad kan betecknas som en mer eller mindre renodlad tidningskoncern (låt vara att koncernen också bedriver en relativt omfattande fastighetsverksamhet). Under 2010 köptes lokaltidningen Dalslänningen. Under 2011 förvärvades tvådagartidningen Karlskoga-Kuriren från Promedia. Kort efter köpet annonserades om långtgående tekniska och redaktionella rationaliseringar mellan Karlskoga-Kuriren och Karlskoga Tidning, som sedan tidigare ingick i NWT-koncernen. Ett resultat av beslutet var att koncernen valde att avsäga sig det presstödet som tidigare utgått till den socialdemokratiska andratidningen. Med undantag för köpen av de båda svenska lokaltidningarna har dock NWT-gruppen valt att huvudsakligen expandera på den norska mediemarknaden. Under 2011 köpte koncernen och det av NWT hälftenägda Helsingborgs Dagblad in sig med närmare 100 mkr vardera i den norska mediekoncernen Polaris Media. Affären innebär att NWT äger 7,2 procent av aktierna i koncernen. Sedan tidigare kontrollerar man även 4,2 procent av aktierna i Schibsted. NWT:s engagemang i den norska mediebranschen värderades vid utgången av 2011 enligt företagets årsredovisning till omkring 875 mkr.

1.3 Upplaga

Den negativa upplageutveckling som pågått allt sedan 1989 fortsatte med oförminskad styrka under året.

Redovisningen av den totala upplagan för dagspressen påverkas av att Aftonbladet inför 2011 valde att stå utanför de mätningar som görs av Tidningsstatistik AB (TS). Det är därför inte möjligt att göra en enhetlig bedömning av årets samlade upplageutveckling. I föreliggande rapport används för Aftonbladet den upplagesiffra som beräknats av ett för tidningsbranschen nytt mätinstitut, revisionsföretaget PwC (tidigare PricewaterhouseCoopers). Revisionen av Aftonbladets upplaga under 2011 är den första, och hittills enda, som genomförts av företaget. Enligt PwC:s egna bedömningar medför företagets beräkningsgrunder att tidningarna får en lägre upplaga jämfört med TS.⁹ Läsaren ombeds ta detta i beaktande i värderingen av den följande framställningen.

Dagspressens totalupplaga 2011 blev enligt den samlade statistiken (TS och PwC) 3 331 300 exemplar (3 470 300 ex) som tabell 1 visar. Detta innebar att den totala upplagan krympte med 139 000 exemplar (134 700 ex), vilket betydde att nedgången fortsatte i något högre takt än under 2010. I relativa tal blev minskningen 4,0 procent (2010: -3,7 %).

Nedgången drabbade gruppen flerdagartidningar (4–7 nr/v) med 4,6 procent (-3,9 %). Inom denna grupp föll kvällspressens upplaga med 10,6 procent vilket var mer än 2010 (-6,9 %). Som nämnts ska dessa siffror pga. de skilda mätmetoderna betraktas med försiktighet. För Expressen blev nedgången enligt TS-statistiken för 8,3 procent (-2,0 %). För gruppen fädagartidningar (1–3 nr/v) minskade upplagan med 2,5 procent (-3,1 %).

⁹ För mer om PwC:s upplagemätningar, se <http://www.pwc.se/sv/media/pwc-medieintyg.jhtml>.

TABELL 1. Dagspressens upplageutveckling 2009–2011 (vard. 1 000 ex)

Utgivningsfrekvens	2009		2010		2011		
	Antal tidn	Upplaga	Antal tidn	Upplaga	Antal tidn	Upplaga	
1 nr/vecka	51	174,3	52	177,1	55	180,0	-2,2 %
2 nr/vecka	11	62,1	10	55,1	10	53,7	-2,5 %
3 nr/vecka	19	148,5	19	144,8	19	140,7	-2,8 %
4 nr/vecka	4	43,0	4	40,9	4	39,1	-4,4 %
5 nr/vecka	5	51,7	5	50,9	5	50,0	-1,8 %
6 nr/vecka	60	1 274,4	60	1 242,7	60	1 204,4	-3,1 %
7 nr/vecka	14	1 836,8	14	1 746,6	14	1 644,9	-5,8 %
därav landsortspress	7	317,4	7	306,7	7	298,2	-2,8 %
storstadsmorgonpress	5	894,2	5	858,1	5	826,5	-3,7 %
storstadskvällspress	2	625,2	2	581,8	2	520,2	-10,6 %
4–7 nr/vecka, utveckling	83	3 205,9	83	3 081,1	83	2 938,4	-4,6 %
1–7 nr/vecka, utveckling	164	3 590,8	164	3 458,1	167	3 312,8	-4,4 %
Total upplaga	171	3 605,0	169	3 470,3	171	3 331,3	-4,0 %

Källor: TS-tidningen och PwC:s Medieintyg. Den senare källan omfattar endast 2011 års upplaga för Aftonbladet, som inför detta år valt att stå utanför TS-statistiken. Enligt PwC:s mätningar uppgick Aftonbladets upplaga år 2011 till 271 700. Tidningens TS-upplaga var 310 900 år 2010 och 348 800 år 2009.

Kommentar: Folkmängden i Sverige den 1/1 2010 var 9 415 570 invånare. Den 1/1 2011 hade antalet växt till 9 482 855.

I förhållande till folkmängden blev nedgången något större, för hela dagspressen -4,7 procent (-5,4 %). För samtliga flerdagartidningar (4–7 nr/vecka) noterades -5,1 procent (-4,3 %). Det blev -11,2 procent (-8,8 %) för kvällstidningarna. Tillbakagången för fådagartidningarna (1–3 nr/v) blev i förhållande till folkmängden 3,2 procent (-4,1 %).

Räknat i antal exemplar minskade alltså dagspressens totalupplaga under 2010 med 139 000 exemplar. Av denna tillbakagång svarade de två kvällstidningarna för omkring 45 procent, eller 61 600 exemplar. För morgonpressen (1–7 nr/v) blev den sammanlagda tillbakagången därmed 77 400 exemplar eller 2,7 procent (-3,1 %).

Bland endagstidningarna ökade femton tidningar sin upplaga. Tretton tidningar kunde notera en oförändrad upplaga. Bland tidningar med två eller tre nummer per vecka sjönk upplagan för samtliga utom sju. För sex av dessa noterades en oförändrad upplaga, medan en – Dala-Demokratens B-upplaga – kunde rapportera en liten ökning (+100). Av de 83 flerdagartidningarna var det endast affärstabloiden Dagens Industri som redovisade en ökad upplaga under 2011 (+1 400).

Några förändringar i antal tidningar kunde registreras under året. Fem tidningar, samtliga med utgivning en dag i veckan, tillkom i TS-statistiken. Det var Sändaren, Nyhetstidningen Inblick, Smålands Folkblad, ETC lokaltidningen Bergslagen samt Feministiskt Perspektiv, samtliga med presstöd. Den senare distribueras enbart elektroniskt. Tre tidningar, även de med endagsut-

givning, lades ner: Arbetaren Zenit, Kungsbacka Tidning och UppsalaDemokraten.

1.4 Annonser

I jämförelse med upplagemarknadens jämna men negativa utvecklingslinje har utvecklingen på annonsmarknaden under de senaste åren varit betydligt mer turbulent för de svenska dagspressföretagen. Försäljningskurvorna visar på det nära sambandet mellan dagspressens ekonomi och det rådande konjunkturläget. Det av finanskris präglade 2008 innebar således slutet på en period av successivt stigande annonsintäkter hos tidningsföretagen. Effekten på annonsförsäljningen slog igenom med full kraft året därpå. Under 2009 föll dagspressens annonsintäkter enligt TU:s Annonsbarometer med 19 procent, den största nedgången i modern tid. Återhämtningen kom snabbt. För 2010 redovisades en ökning med 10,6 procent. I både nedgången 2009 och uppgången året därpå var svängningarna större i kvällspressen än i den prenumererade morgonpressen.

Annonsintäkterna fortsatte att öka också under inledningen av 2011. Under de två första kvartalen uppgick tillväxten i förhållande till motsvarande perioder 2010 till 5,7 procent respektive 4,2 procent. Kvartalsrapporterna från TU innehöll dock tecken på en ny vändning i konjunktoren. Tydligast var detta i kvällspressen där det andra kvartalet slutade med en liten minskning (-0,3 %). Nedgången för kvällstidningarna fortsatte under resten av året. Det samlade årsresultatet för kvällspressen slutade därmed på -3,0 procent (18,2 %), vilket framgår av TU-statistiken återgiven i tabell 2.

TABELL 2. Dagspressens annonsvolym och annonsintäkter 2011

Presskategori	Annonsintäkter			Annonsvolym		
	Antal tidningar	Miljoner kronor	2011/10 (procent)	Antal tidningar	Spaltmeter	2011/10 (procent)
Landsort	89	4 196,5	0,8	79	475 550	-0,1
Storstad, morgon	7	2 829,3	0,6	7	144 896	-0,1
Kvällspress	4	803,1	-3,0	4	79 784	-6,8
Totalt	100	7 828,9	0,4	90	700 230	-0,9

Källa: Tidningsutgivarna (TU), Annonsbarometern helåret 2011.

Anm: Expressens tre editioner räknas här som tre tidningar. Antalet tidningar som lämnar uppgift om volymer varierar mellan åren. Därför avser förändringen jämförbara titlar. Annonsvolymen som redovisades för 2010 i Annonsbarometern var av samma skäl lägre än den för 2009 (jfr Dagspressen ekonomi 2009, s 6).

Också för landsorts- och storstadsmorgonpressen innebar det andra halvåret 2011 en successiv försämring av annonsförsäljningen. Efter nära två år av kontinuerlig tillväxt slutade årets sista kvartal med minskade annonsintäkter, för landsortspressen med -5,5 procent och för storstädernas morgontidningar med -7,0 procent. Sammantaget slutade därmed 2011 med marginella ökningarna om 0,8 (8,6) respektive 0,6 (10,2) procent för de två tidningsgrupperna. I båda fallen hölls siffrorna uppe av förstatidningarna på de lokala

marknaderna. För såväl storstädernas som landsortens andratidningar slutade året istället med en minskning på 5,8 procent. För dagspressen som helhet blev ökningen i annonsintäkter 0,4 procent under 2011. Enligt Institutet för Reklam- och Mediestatistik (IRM) växte den svenska mediesektorns samlade annonsintäkter under samma period med 4,2 procent.¹⁰ Siffrorna pekar på att dagspressen fortsätter att tappa andelar i förhållande till övriga medietyper.

Den stagnerade annonstillväxten inom dagspressen syns också i den totala annonsvolymen, vilken under 2011 minskade med 0,9 procent (2010: +7,6 %). Också här var det i första hand kvällspressen som drabbades. Minskningen jämfört med 2010 blev 6,7 procent (+7,1 %). Mot bakgrund av den relativt sett lägre nedgången i annonsintäkter tyder siffrorna på att kvällspressen under året valde att öka sina annonspriser. Inom både landsorts- och storstadsmorgonpressen begränsades nedgången till 0,1 procent (+7,9 respektive +7,1 %). Också här var det i första hand andratidningarna som bidrog till att hålla nere resultatet.

1.5 Dagspressens ekonomi

Om man adderar intäkter och kostnader av olika slag under 2011 från tidningsutgivning och närbesläktad verksamhet för de 90 dagstidningsföretag som analyseras i rapporten, får man det utfall som redovisas i tabell 3. I en sådan totalsammanställning påverkas utfallet givetvis främst av det ekonomiska resultatet för de största tidningsföretagen.

TABELL 3. Dagstidningsbranschens ekonomi 2011

Resultatposter	Miljoner kronor
Rörelseintäkter	19 183
Statligt selektivt driftsstöd	502
Rörelsekostnader (inklusive avskrivningar)	18 677
Rörelseöverskott	1 008
Finansiellt netto	217
Nettoöverskott	1 225

Källa: Tidningsföretagens årsredovisningar.

Enligt årsredovisningarna uppgick dagstidningsföretagens totala rörelseintäkter 2011 till 19 183 mkr, ett utfall som är mer eller mindre identiskt med det från året före (19 147 mkr). Det statliga driftsstödet blev 502 mkr enligt de stödberättigade företagens årsredovisningar. I tabell 4 på nästa sida visas prestödet över statsbudgeten från och med budgetåret 1990/91 till och med kalenderåret 2011. Från 2010 till 2011 minskade stödet med 0,8 procent.

¹⁰ Enligt IRM:s mätningar ökade reklaminvesteringarna inom dagspressen under året med 0,8 procent (<http://www.irm-media.se>).

TABELL 4. Presstödet 1990/91–2011 (miljoner kronor)

Budgetår	Driftsstöd	Utvecklingsstöd	Distributionsstöd	Förändring (%)
1990/91	439,1	24,6	82,4	16,0
1991/92	431,2	34,4	79,5	0,0
1992/93	421,7	30,3	72,3	-3,8
1993/94	425,4	18,8	73,1	-1,3
1994/95	411,4	3,1	73,0	-5,8
1995	406,1	1,3	43,0	-1,0
1996	444,6	0,5	70,0	7,6
1997	467,4	0,5	68,5	4,1
1998	469,9	–	73,0	1,2
1999	441,6	–	73,0	-5,2
2000	438,8	–	74,9	-0,2
2001	420,9	–	76,1	-3,2
2002	410,7	–	75,5	-2,2
2003	412,6	13,4	84,7	5,0
2004	420,6	11,9	83,7	1,1
2005	417,3	4,4	83,5	-2,1
2006	429,6	–	82,6	1,4
2007	433,4	–	82,0	0,6
2008	432,5	–	70,3	-2,4
2009	483,0	–	68,0	9,6
2010	502,8	–	66,8	3,4
2011	499,8	–	65,4	-0,8

Anm: Distributionsstödet för 1995 avser endast sex månader. Från 2003 till 2006 utgick ett särskilt stöd till lördagsdistribution av morgontidningar.

Den ekonomiska roll det statliga stödet spelar för dagspressen kan mätas på olika sätt. En metod är att relatera det till branschens totala utgivningskostnader (rörelsekostnader inklusive avskrivningar). Om man väljer detta belopp som jämförelseled, finner man att presstödet 2011 svarade för 2,7 procent av dagspressens kostnader, vilket är samma andel som under 2010. Distributionsstödet utgår i form av rabatterade avgifter till tidningsföretag som samverkar i tidningsutbärningen och för de exemplar denna omfattar. Distributionsstödet storlek påverkas givetvis av sjunkande upplagor.

Efter ett 2010 präglad av omfattande besparingar, började kostnaderna återigen att öka för branschen. Dagspressens rörelsekostnader inklusive avskrivningar 2011 var 18 677 mkr, omkring en halv miljard mer än året före.

Tillsammans med den stagnerade omsättningen innebar detta att resultatnivån sjönk under 2011. För branschen som helhet slutade rörelseöverskottet på 1 008 mkr. I förhållande till rörelseintäkterna utgjorde rörelseöverskottet 5,3 procent (7,4 %). Det ekonomiska utfallet under 2011 visar på betyd-

sen de största företagen har för resultatutvecklingen i branschen som helhet. Aftonbladet, Dagens Nyheter och Dagens Industri, vilka var de tre tidningsföretag som redovisade störst rörelseöverskott (se nedan), svarade tillsammans för 45 procent av årets samlade rörelseresultat i den svenska dagspressen. Som jämförelse uppgick de tre företagens andel av branschens totala omsättning och upplaga till 25 respektive 18 procent.

Samtidigt som rörelseöverskottet minskade ökade överskottet från tidningsbolagens finansiella verksamhet. Det finansiella nettot slutade på 217 mkr, en förbättring med 100 mkr jämfört med året före. Det här redovisade resultatet är en underskattning av finansnettot hos branschen som helhet. Ett antal av de stora tidningskoncernerna har valt att centralisera, eller på annat sätt omlokalisera, sådana finansiella tillgångar som tidigare hanterades och redovisades av de enskilda tidningsföretagen. Exempel på grupper där så skett är Schibsted och Bonniers, liksom Nya Wermlands-Tidningen och Norrköpings Tidningars Media. Eftersom analysen enbart omfattar företag med tidningsverksamhet så faller finansrörelsen från nämnda fall helt eller delvis utanför redovisningen.

Den ekonomiska sammanställningen från årsredovisningarna visar ett överskott efter finansiella poster på 1 225 mkr. Det var en försämring med drygt 300 mkr. Det stärkta finansnettot kunde därmed inte helt kompensera för den försämrade lönsamheten inom tidningsrörelsen. I relation till rörelseintäkterna motsvarade nettoöverskottet 6,4 procent (8,0 %).

1.6 Dagstidningsföretagens lönsamhet

För att bedöma tidningsutgivningens lönsamhet på företagsnivå har vi granskat ekonomin för de dagstidningsföretag som inte erhåller allmänt driftsstöd. Det rör sig för 2011 om 37 tidningsföretag som helt eller i huvudsak lever på marknadens villkor och därmed kan ge en korrekt bild av lönsamheten i tidningsutgivning.¹¹ Vi använder oss som nämndes inledningsvis av tre lönsamhetsmått: bruttomarginal, nettomarginal och räntabiliteten (avkastningen på totalt kapital). Medianen används som centralmått.

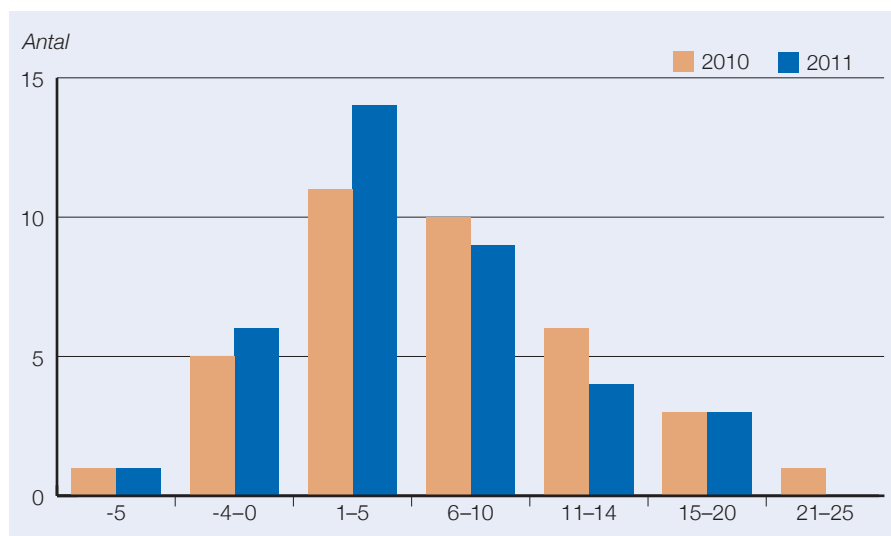
I figur 2 på nästa sida presenteras fördelningen av bruttomarginalen för de 37 företagen. För sju tidningsföretag var bruttomarginalen noll eller negativ. För tjugotre av dem låg bruttomarginalen i intervallet 1–10 procent. Sju företag placerade sig i intervallet 11–20 procent. Inget företag klarade att presentera en rörelsemarginal över 20 procent. I förhållande till utfallet 2010 är fördelningen något förskjuten åt vänster.

Medeltalet för bruttomarginalen 2011 blev 5,1 procent. Resultatnivån föll därmed tillbaka något jämfört med 2010 (6,3 %). Det här presenterade resultatet kan egentligen bara jämföras med bruttomarginalen för 1997 och åren därefter. Som framgår av bilaga 5 användes tidigare en annan definition.

11 I underlaget för analysen ingår endast de bolag som redovisade ett bokslut för hela 2011.

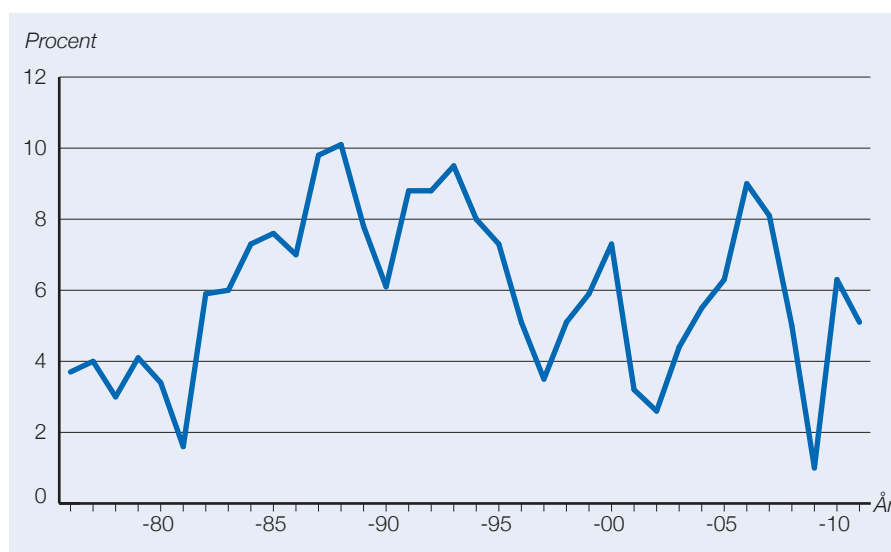
Det innebär att Skånemedias AB, vars tidningsverksamhet inleddes 1 november, inte ingår i redovisningen (se nedan).

FIGUR 2. Dagstidningsföretagens bruttomarginal 2010 och 2011



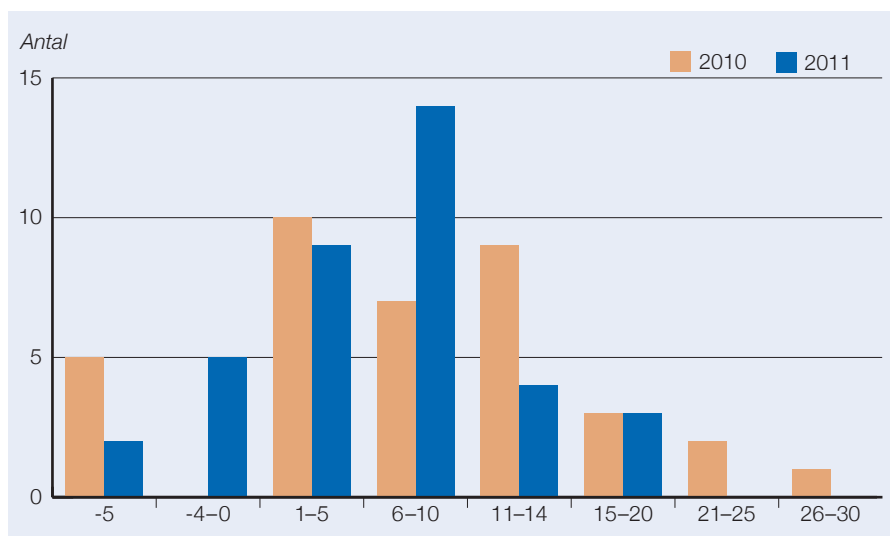
Figur 3 över utvecklingen av bruttomarginalen sedan 1976 är därmed mer intressant med avseende på vändningar och trender än nivåer. Procenttalet för 2000 har justerats (från 11,9 till 7,2 %) med avseende på de överskottsmedel på pensioner som då ingick i redovisningen. För perioden 1997–2011 landade bruttomarginalen 2011 väldigt nära genomsnittet (5,2 %).

FIGUR 3. Dagstidningsföretagens bruttomarginal 1976–2011



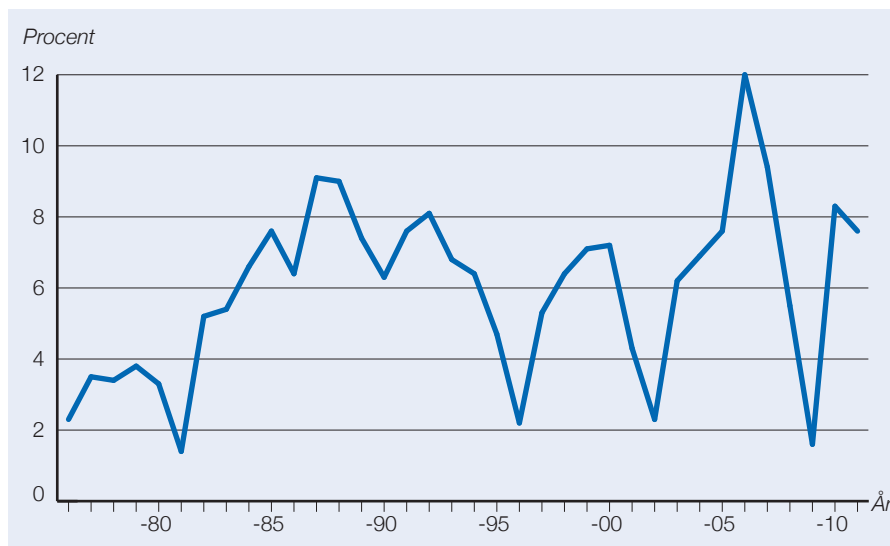
I figur 4 redovisas fördelningen av nettomarginalen för de 37 tidningsföretag som fyller de angivna villkoren. Även här framträder bilden av en något vikande konjunktur jämfört med 2010. Sju företag fick en nettomarginal som var noll eller negativ. Det är två fler än året före. År 2010 lyckades 15 företag prestera en nettomarginal över tio procent. Under 2011 minskade detta antal till sju. Den stora majoriteten av företagen i gruppen placerade sig därmed i intervallet 1–10 procent.

FIGUR 4. Dagstidningsföretagens nettomarginal 2010 och 2011



Medeltalet för nettomarginalen 2011 blev 7,6 procent, en nedgång med 0,7 procent jämfört med 2010. En generellt sett mer lönsam finansverksamhet innebar därmed att gruppen som helhet var nära att matcha fjolårets starka resultat. Enligt serien av medeltal för nettomarginalen 1976–2011 i figur 5 nedan (med justering av nettomarginalen för 2000 från 13,2 till 7,2 %) var det lönsamhetstal som noterades för 2011 det sjunde bästa och låg ett gott stycke över genomsnittet på 6,0 procent.

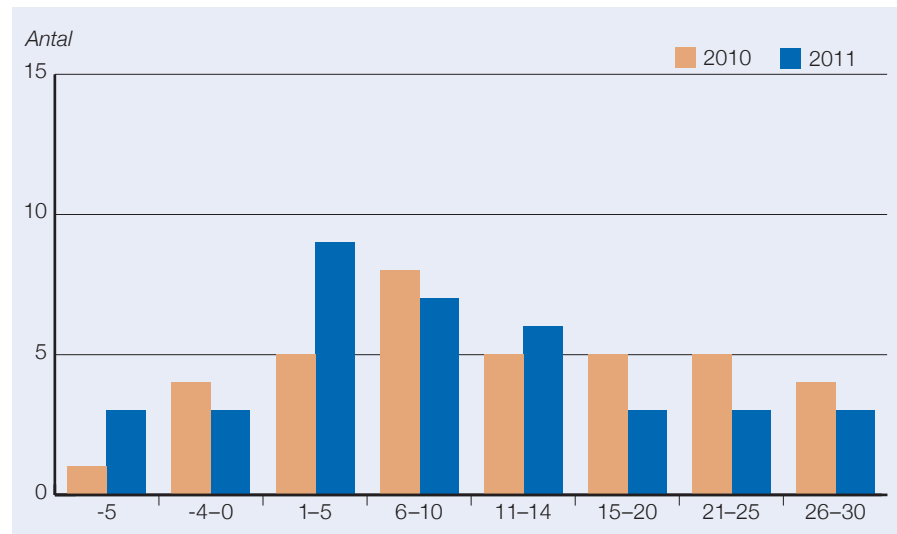
FIGUR 5. Dagstidningsföretagens nettomarginal 1976–2011



I figur 6 redovisas räntabiliteten i form av avkastning på totalt kapital 2011. Samma 37 företag ingår som vid beräkningen av brutto- respektive nettomarginalen. För sex företag var räntabiliteten noll eller negativ. Sexton företag hade ett avkastningstal i intervallet 1–10 procent. För 40 procent av företagen

var avkastningen större än 10 procent. Medelvärdet för 2011 blev 7,2 procent, vilket också det var en tillbakagång jämfört med 2010 (11,6 %).

FIGUR 6. Dagstidningsföretagens räntabilitet 2010 och 2011



1.7 Soliditet

Dagstidningsföretagens soliditet steg successivt under 1980-talet som en följd av ett förbättrat konjunkturläge. Deras ekonomiska uthållighet blev allt bättre. I början av 1980-talet var soliditeten för dagstidningsföretag utan allmänt driftsstöd drygt 15 procent. Soliditeten växte för dessa tidningsföretag till 25 procent i mitten av decenniet för att 1989 bli nästan 30 procent. Under början av 1990-talet steg soliditeten till cirka 35 procent och passerade i slutet av samma årtionde 40 procent. Medelvärdet för 2008 blev 43 procent. Under 2009 föll det tillbaka till 25 men ökade igen 2010 till 43 procent. Ökningen fortsatte under 2011, denna gång till 48 procent. Av 37 jämförbara företag lyckades 20 redovisa en högre soliditet jämfört med året innan.

Utvecklingen av tidningsföretagens soliditet påverkas dels av hur mycket pengar de tjänar och hur de är finansierade (belåningsgrad), dels av olika typer av kapitalförflyttningar. I den senare kategorin ingår inte minst aktieutdelning till aktieägarna och koncernbidrag. Det mått på den samlade branschsoliditeten som här redovisas styrs därmed inte bara av storleken på företagets skulder och deras förmåga att redovisa svarta siffror, utan också av hur företagets ägare väljer att förvalta de eventuella vinster som genereras i företagen. En övergripande tendens bland de svenska tidningskoncernerna under senare år är att vinstmedel, inte minst i skattesyfte, i allt högre utsträckning flyttas från tidningsföretagen till andra delar i koncernen. De här redovisade soliditetssiffrorna är därför inte nödvändigtvis ett helt rättvisande mått på den finansiella ställningen i bolagen. Som exempel redovisade det lönsamaste svenska tidningsbolaget under de två senaste åren, Dagens Industri (se nedan), vid utgången av 2011 en soliditet på högst beskedliga 6 procent. Det var den näst lägsta noteringen bland samtliga bolag i gruppen.

Också för dagstidningsföretag med allmänt driftsstöd – de så kallade andratidningarna – är den långsiktiga tendensen en gradvis stärkt soliditet. I början av 1980-talet var den genomsnittliga soliditeten knappt 4 procent. Den steg till 5–6 procent i mitten av decenniet. Soliditeten nådde i denna grupp 1989 och 1990 upp till 8–9 procent men blev negativ 1991. Efter rekonstruktioner bland andratidningarna under 1992 blev soliditeten åter positiv, under 1993 steg den till 12–13 procent och 1994–1996 låg den på cirka 20 procent. Utvecklingen under det därefter följande decenniet var ryckig, något som förklaras lika mycket av strukturella förändringar inom gruppen (inte minst på ägarsidan) som av konjunkturläget. Sedan 2008 har det dock skett en successiv försämring av soliditeten i gruppen. År 2011 blev den genomsnittliga soliditeten 27 procent, en minskning med omkring 5 procentenheter sedan 2010. Av de sammanlagt 14 tidningarna i gruppen sjönk soliditeten för åtta.

1.8 Årsbästa lönsamhetstal

Rangordningar av årsbästa lönsamhetstal ger möjligheter till fördjupad kunskap om dagspressens ekonomi. Storlek och konkurrensförhållanden för de tidningsföretag som placerar sig bland de tio bästa liksom förekomsten i rangordningarna av landsorts- och storstadstidningar, morgon- och kvällstidningar samt tidningar med hög eller låg periodicitet säger mycket om de faktorer som bestämmer lönsamheten.

Av tabell 5 framgår att Dagens Industri kvarstår som Sveriges mest lönsamma tidningsföretag i fråga om bruttomarginal. Företagets rörelseöverskott uppgick till 20 procent, vilket är en minskning med två procentenheter från 2010. Den andra storstadstidningen på listan, Aftonbladet, återfinns på nionde plats. Anmärkningsvärt är att den lilla lokaltidningen Haparandabladet (2 nr/v och 3 700 ex) behåller sin fjärde plats. Pga. en minskad omsättning minskade dock lönsamheten något jämfört med året före (15 %). Några tidningsföretag i rangordningen utgörs av grupper av flera tidningar, Nya Wermlands-Tidningen, Hälsingetidningar, Norrbottens Media och de gamla, nu samarbetande konkurrenterna Gefle Dagblad och Arbetarbladet (med driftsstöd). För

TABELL 5. Tidningsföretag med största bruttomarginal 2011

Rang	Företag	%
1.	Dagens Industri	20
2.	Nya Wermlands-Tidningen	16
3.	Nya Lidköpings-Tidningen	15
4.	Haparandabladet	14
5.	Östersunds-Posten	13
6.	GävleTidningar	11
7.	Södermanlands Nyheter	11
8.	Hälsingetidningar	11
9.	Aftonbladet	10
10.	Norrbottens Media	9

att kvalificera sig till tio-i-topplistan krävdes en bruttomarginal om minst nio procent. Det är en procentenhet lägre än under 2010.

En rangordning efter nettomarginal visas i tabell 6. De skillnader som finns mellan företagen i tabell 5 och tabell 6 beror på hur finansrörelsen organiserats och hur väl medlen förvaltats.

Det mest noterbara med tabellen är den stora likheten med tabell 5. Av de tio tidningsföretagen med högst rörelsemarginal återfinns nio på listan över de företag som redovisade högst nettomarginal under året. Resultatet är en konsekvens av det faktum att finansrörelsen i många fall ligger på central nivå i de större tidningskoncernerna. Enda skillnaderna mellan tabellerna är att GävleTidningar tack vare ett starkt finansnetto klättrar en placering till plats nummer fem och att Piteå-Tidningen ersätter Norrbottens Media på listans tiondeplats. De tio procents nettomarginal som krävdes för att kvala in på topplistan är tre procentenheter lägre än för 2010.

TABELL 6. Tidningsföretag med största nettomarginal 2011

Rang	Företag	%
1.	Dagens Industri	20
2.	Nya Wermlands-Tidningen	18
3.	Nya Lidköpings-Tidningen	15
4.	Haparandabladet	14
5.	GävleTidningar	13
6.	Östersunds-Posten	13
7.	Södermanlands Nyheter	12
8.	Hälsingetidningar	11
9.	Aftonbladet	10
10.	Piteå-Tidningen	10

En rangordning efter räntabilitet återfinns i tabell 7. Överst på listan hittar vi Hälsingetidningar, den regionala tidningsgruppen i Hälsingland, som därmed behåller fjolårets förstaplats. Fyra tidningsgrupper tillkommer, Allehanda Media Ångermanland (Tidningen Ångermanland och Örnsköldsviks Allehanda), Mediabolaget i Halland (Hallandsposten och Hallands Nyheter)

TABELL 7. Tidningsföretag med högsta räntabilitet 2011

Rang	Företag	%
1.	Hälsingetidningar	30
2.	Södermanlands Nyheter	30
3.	Dagens Industri	29
4.	Östersunds-Posten	22
5.	Mediabolaget i Halland	22
6.	Promedia	21
7.	Allehanda Media	21
8.	Aftonbladet	20
9.	Göteborgs-Posten	20
10.	Dalarnas Tidningar	14

Promedia (Nerikes Allehanda, Vestmanlands Läns Tidning med flera) samt Dalarnas Tidningar. Storstadstidningarna Aftonbladet och Göteborgs-Posten lägger beslag på platserna åtta och nio. Jämförelser över år och mellan tidningsföretag försvåras även här av att tillgångar i flera tidningsföretag flyttats till koncernnivå.

Ett fjärde sätt att belysa dagspressens ekonomi är att rangordna det ekonomiska resultatet för de största dagstidningsföretagen. En sammanställning av landsortstidningsföretag med en omsättning över 250 mkr återges i tabell 8. Det rör sig om sammanlagt tretton bolag.

TABELL 8 Lönsamhet 2011 för landsortstidningsföretag med >250 mkr i omsättning

Företag	Intäkter (mkr)	Brutto- marginal (%)	Netto- marginal (%)	Ränta- bilitet (%)	Upplaga (1 000 ex)
Promedia	1 106	8,1	8,4	21,1	167,1
Gota Media AB	798	4,6	8,0	5,9	157,1
Östgöta Media	753	4,7	4,7	13,6	103,4
Nya Wermlands-Tidningen	608	15,9	17,7	6,6	150,3
Hallpressen	560	3,6	4,3	7,7	113,0
Helsingborgs Dagblad	454	5,2	8,3	7,0	74,8
Upsala Nya Tidning	441	0,2	1,5	1,5	48,4
Mediabolaget i Halland	383	6,6	8,9	22,0	58,1
Väst kustmedia	326	2,3	3,2	7,2	60,1
Norrbottnens Media	281	8,5	9,0	7,9	51,4
Dalarnas Tidningar	267	7,0	7,8	14,0	57,1
Västerbottens-Kuriren	255	-1,5	2,7	1,2	33,5
Eskilstuna-Kuriren	254	7,6	1,3	-0,6	29,6
Medelvärde (medianen)	441	5,2	7,8	7,2	60,1

Av de tretton företagen omfattar nio fler än en tidningstitel. Det till omsättningen största bolaget, Promedia, utger sammanlagt elva dagstidningar, varav Nerikes Allehanda och Vestmanlands Läns Tidning är de största. Majoritetsägare i bolaget är göteborgsbolaget Stampen, vilket även äger två andra företag på listan: Mediabolaget i Halland, med tidningarna Hallandsposten och Hallands Nyheter, samt Väst kustmedia, där Bohusläningen, TTELA och Strömstads Tidning ingår. Nya Wermlands-Tidningen utger totalt tretton titlar och Hallpressen nio (däribland Jönköpings-Posten och Smålands-Tidningen). I Gota Media AB ingår Borås Tidning, Smålandsposten, Barometern-OT och Blekinge Läns Tidning. Östgöta Media som är en del i NTM-koncernen består av Östgöta Correspondenten, Norrköpings Tidningar och Västerviks-Tidningen. I samma koncern ingår Norrbottens Media, med tidningarna Norrländska Socialdemokraten och Norrbottens-Kuriren. Den gävlebase-erade tidningskoncernen MittMedia finns representerad med ett bolag. Det är Dalarnas Tidningar, som omfattar Falu-Kuriren och fyra andra lokala editioner. Entidningsföretagen i gruppen är Helsingborgs Dagblad, Upsala Nya Tidning, Västerbottens-Kuriren och Eskilstuna-Kuriren.

Den översiktliga redovisningen i avsnitt 1.6 av lönsamheten för dagstidningsföretag utan driftsstöd visar att medeltalet för bruttomarginalen var 5,1 procent, för nettomarginalen 7,6 procent och för räntabiliteten 7,2 procent. Dessa tre lönsamhetstal kan användas som utgångspunkt för en kommentar till tabell 8. När det gäller både bruttomarginal och nettomarginal placerar sig sju av tretton företagen över branschmedeltalet. I fråga om räntabilitet var antalet sex av tretton. Större storlek ger inte automatiskt högre lönsamhet.

2. Lågfrekventa dagstidningars ekonomi

Ett nästa steg i en fördjupad analys av dagspressens ekonomi är att gruppvis granska ekonomin för de dagstidningsföretag som ingår i rapporten. Naturligt är att då använda den gruppindelning som presstödet bygger på. Det rör sig om två huvudgrupper av dagstidningar, den ena, lågfrekventa dagstidningar (1–2 nr per vecka), och den andra, medel- och högfrekventa (3–7 nr per vecka).

Enligt den sedan 1990 gällande presstödsförordningen finns det två grupper av lågfrekventa tidningar. Den ena utgörs av de tidningar som har högst 30 procent i hushållstäckning på utgivningsorten och som därmed är berättigade till allmänt driftsstöd förutsatt att de har en upplaga på minst 1 500 exemplar. Den andra gruppen bildar de lågfrekventa tidningar som över en treårsperiod har redovisat en genomsnittlig hushållstäckning över 30 procent. Den senare gruppen utgörs av två lokaltidningar: Haparandabladet och Norra Halland, varav den förra erhöll begränsat driftsstöd under 2011. Resultaten för dessa tidningar redovisas i avsnitt 3.2.

I redovisningen av gruppen ”lågfrekventa dagstidningar med allmänt driftsstöd” ingår totalt 45 olika dagstidningsföretag.¹² Tillsammans stod de vid utgången av 2011 för utgivningen av 64 presstödsberättigade tidningstitlar.

Relationen mellan antalet företag och antalet titlar skvallrar om att den tidigare nämnda tendensen att enskilda tidningsrörelser samlats i gemensamma bolag i något mindre utsträckning kommit att omfatta landets lågfrekventa dagstidningar. En viktig förklaring är att det i den här gruppen råder en mer heterogen ägarsammansättning än inom den medel- och högfrekventa delen av dagspressen. Således gick det år 2011 1,8 titlar per enskild ägarkonstellation (här i bemärkelsen majoritetsägare) bland de lågfrekventa tidningarna. Motsvarande siffra för den medel- och högfrekventa pressen var 4,6 titlar per ägare. Det kan i detta avseende vara värt att notera att överlappningen mellan de två grupperna är begränsad i fråga om ägarkontroll. Vid utgången av 2011 var det endast två av de i den medel- och högfrekventa pressen involverade tidningsföretagen som också hade majoritetsintressen i stödberättigade fädagarstidningar. Det ena var Värmlands Folkblad som sedan 2001

12 De sammanlagt åtta aktiebolag som bedriver tidningsverksamhet inom den s.k. ETC-gruppen har här räknats som enskilda enheter. I den fortsatta redovisningen samredovisas dock det ekonomiska utfallet för bolagen.

svarat för utgivningen av endagstidningen Karlstads-Tidningen. Det andra Gota Media som i samband med förvärvet av Ölandsbladet i slutet av 2011 också tog över kontrollen av Kalmar Läns Tidning och Växjöbladet/Kronobergaren. Den i presstödsförordningen gjorda uppdelningen mellan låg- respektive mellan- och högfrekventa dagstidningar har alltså kommit att få relevans även när det kommer till tidningsägandet.

Trots att gruppen lågfrekventa dagstidningar med allmänt driftsstöd under 2011 svarade för nästan 40 procent av landets dagstidningstitlar så var dess bidrag till den totala branschekonomin mycket blygsamt. Den samlande omsättningen hos gruppen (exklusive presstöd) uppgick under året till 307,0 mkr. Det var inte ens två procent av omsättningen för dagspressen i dess helhet. Här till kommer att tre aktörer – Ortstidningar i Väst, ETC-bolagen samt Sveagruppen – svarade för över hälften av gruppens totala rörelseintäkter. Den genomsnittliga omsättningen i gruppen (medianen) uppgick under 2011 till 3,4 mkr (2010: 3,5 mkr).

Det ekonomiska utfallet under 2011 var varierat för de lågfrekventa tidningarna. Nära hälften av tidningsföretagen (18 av 38) redovisade ett negativt rörelseresultat, presstödet inräknat. Det är en fördubbling jämfört med 2010 (9 av 35). Av de 33 bolag med ett jämförbart bokslut från föregående år redovisade 21 ett sämre rörelseresultat än under 2010. I nästan samtliga fall var den viktigaste förklaringen minskade rörelseintäkter. Den samlade rörelsemarginalen i gruppen uppgick till knappt två procent – en halvering jämfört med året innan. Beroendet av presstödet är i de flesta fall betydande. I genomsnitt (medianen) stod det statliga bidraget för nära hälften (46 %) av bolagens totala intäkter.

Tre av företagen i gruppen hade en negativ rörelsemarginal på tio procent eller mer. Det gällde Arbetaren, Kristdemokraten och politiken.se. För Arbetaren blev starten av en andra endagstidning, Arbetaren Zenit, en kostsam erfarenhet. Arbetaren var under året det företag för vilket presstödet stod för den största andelen av de samlade intäkterna (74 %). I maj beslutade bolaget att lägga ner Zenit vid årets slut. De två senaste årens stora förluster innebär att det fria egna kapitalet nu är förbrukat. För Kristdemokraten var det ett betydande intäktsbortfall som var den viktigaste orsaken till det svaga resultatet. Omsättningen föll med 18 procent, samtidigt som såväl presstödet som kostnaderna låg kvar på samma nivåer. Nedgången i försäljningen fördelade sig relativt jämt mellan prenumerations-/lösnummer- och annonsförsäljningen. För den helt och hållet nätbaserade politiken.se var det i stället en negativ kostnadsutveckling som drog ner resultatet.

På den andra änden av vinstskalan finner vi tre företag med en rörelsemarginal över tio procent. Det var Länstidningen Östergötland, Tranås-Posten och Sveagruppen. Den senare har sitt säte i Västerås och utger lokala tidningar på fem orter i Mellansverige. Av de tre företagen var det dock endast Tranås-Posten som redovisade ett bättre resultat jämfört med året före. Mot bakgrund av den stora spridningen i fråga om omsättning inom gruppen kan det vara värt att notera att det i analysen inte finns något stöd för att det

skulle finnas något entydigt samband mellan storlek och förmågan att redovisa svarta siffror.

De omsättningsmässigt största fådagarstidningsföretagen är Ortstidningar i Väst (87,8 mkr) ETC-bolagen (41,6 mkr) och Sveagruppen Tidnings AB (29,4 mkr). Angående dessa tre aktörer är det mest noterbara att de senaste årens snabba ekonomiska tillväxt för ETC-bolagen fick ett abrupt slut under året. Efter att mellan 2005 och 2010 ökat sin försäljning från 7 till 48 mkr, föll omsättningen under 2011 tillbaka till 41,6 mkr. Tack vare ett kraftigt ökat presstöd (+7,5 mkr) blev dock den samlade resultatförsämringen måttlig. Rörelseresultatet för 2011 slutade på -0,1 mkr (+0,3 mkr). Ett kraftigt förbättrat finansnetto (från +0 till +0,4 mkr) bidrog till att året slutade på plus för koncernen, som under året svarade för utgivningen av totalt åtta olika titlar.

3. Medel- och högfrekventa dagstidningars ekonomi

Gränsen för allmänt driftsstöd går vid 30 procent i hushållstäckning på utgivningsorten. Denna gräns har bestämt indelningen här av tidningar som utkommer 3–7 dagar per vecka. Dessutom skiljer vi mellan landsorts- och storstadstidningar.

3.1 Tidningar med allmänt driftsstöd

I sammanställningen av tidningar med allmänt driftsstöd ingår fjorton dagstidningsföretag. För det första är det tio landsortstidningar, för det andra, två storstadstidningar och för det tredje, två så kallade särskilda nyhetstidningar, det vill säga Dagen och Världen idag. De senare är också konkurrenter till varandra.

3.1.1 Landsortstidningar med stöd

För de tio driftsstödsberättigade landsortstidningsföretagen blev 2011 i allmänhet ett dystert år. Den negativa trend i andratidningarnas ekonomi som kunde skönjas under 2010 förstärktes därmed ytterligare. Av de tio företagen redovisade sju ett sämre rörelseresultat jämfört med föregående år. Åtta av tio företag redovisade ett negativt rörelseresultat, driftsstödet inräknat. Det är tre fler än 2010. Det sammanlagda rörelseunderskottet för de tio företagen uppgick till 51,7 mkr (2010: -10,5 mkr), vilket ger en samlad rörelsemarginal på -8,9 procent (-1,7 %). Den viktigaste förklaringen till försämringen var ett omfattande intäktstapp. Mellan 2010 och 2011 minskade de tio företagens samlade rörelseintäkter med 7,3 procent, eller totalt 34,6 mkr.

Sämst resultat uppvisade Östra Småland (med tidningarna Östran och Nyheterna) som från och med 2011 ingår som ett dotterbolag i Gota Media-koncernen. En kraftigt minskad försäljning tillsammans med betydande struktureringskostnader (21,0 mkr) innebar att intäkterna exklusive driftsstöd föll från 57,7 mkr till 46,8 mkr och kostnaderna ökade från 86,8 mkr till 95,7 mkr. Företagets nettoresultat försämrades därmed från -9 mkr till -29,8 mkr. Förlusten fick täckas av ett koncernbidrag från moderbolaget på 35 mkr. Bruttomarginalen på -45,4 procent (-11,6 %) var sämst bland samtliga svenska dagstidningsföretag under 2011. Bolagets verksamhet har under året integrerats i Gota Media. Produktionen av tidningen har flyttats till koncernens tryckeri i Karlskrona och annonsförsäljningen har samordnats i en gemensam organisation med Barometern-OT. Totalt har 20 tjänster

berörts av rationaliseringarna. Företaget har för 2012 avsagt sig driftsstödet för Nyheterna, och sökt om ett gemensamt stöd för Nyheterna och Östran. Företaget räknar med att möjligheten till ett ökat redaktionellt utbyte mellan de två editionerna kommer kompensera för den sänkning av presstödet med omkring 1 mkr som ändringen innebär.

För koncernkollegan i Blekinge, Sydöstran, byttes en liten vinst (+0,9 mkr) mot en liten förlust (-0,6 mkr). Fjolårets förhoppning om ytterligare vinstförbättringar kom därför inte att infrias. Förklaringen till resultatförsämringen stod huvudsakligen att finna i ett sänkt presstöd, vilket mellan 2010 och 2011 minskades från 16,9 mkr till 15,8 mkr. Likafullt var Sydöstran den enda tidningen i gruppen som lyckades öka sina rörelseintäkter under året. Tillväxten uppgick till 1,2 mkr, eller omkring två procent. Enligt årsredovisningen ökade tidningen sina annonsintäkter med 6,7 procent, en prestation som var klart över genomsnittet för branschen (+0,4 %). Företagets annonsförsäljning är sedan tidigare samordnad med koncernkollegan Blekinge Läns Tidning.

Ytterligare fem av de här redovisade landsortstidningarna ingår i samma tidningskoncern som sina respektive lokalkonkurrenter. Den allmänna tendensen i denna grupp var att tillhörigheten till en större koncern inte kunde hindra tidningarna från att gå med förlust. Undantaget var Länstidningen i Östersund, vilken trots en viss nedgång i omsättning (-3 %) lyckades förbättra fjolåret starka resultat på 11,4 procent i rörelsemarginal till 12,1 procent. Bidragande till framgången var att Länstidningen var den av landets andratidningar som bäst lyckades försvara sin upplaga under året. Nedgången för 2011 begränsades till 1,6 procent. Mot bakgrund av att lokalkonkurrenten och koncernkollegan inom MittMedia, Östersunds-Posten, redovisade ett liknande starkt rörelseresultat (+12,7 %), framstår Östersund som den kanske mest välmående lokala tidningsmarknaden i landet.

För den andra socialdemokratiska andratidningen inom MittMedia-koncernen, Dagbladet i Sundsvall, var utvecklingen avgjort mindre gynnsam. Ett intäktsbortfall på motsvarande 17 procent innebar att fjolårets nollresultat (+0,4 %) byttes till en rörelseförlust på 6,4 mkr (-11,4 %). Upplagenedgången uppgick till nio procent, något som givetvis bidrog till det svaga resultatet. Tidningen drogs under året med stora tekniska problem i samband med överföringen av produktionen till en ny tryckpress. Resultatet påverkas också av att delar av tidningens annonsförsäljning flyttats över till ett koncerngemensamt annonsbolag (Mediebolaget i Sundsvall AB).

En annan tidning som fick vidkännas en betydande upplagenedgång var Folket i Eskilstuna. Upplagetappet på nära 13 procent följdes av en intäktsminskning på 6 mkr (-23 %). Ett redan svagt fjolårsresultat (-19,6 %) försämrades därmed ytterligare (-31 %). Kort efter att bokslutet offentliggjorts beslutade bolagets styrelse att Folket efter 97 år som sexdagarstidning kommer att övergå till veckovis utgivning från och med hösten 2012.

Folket är sedan 2003 ett dotterbolag till lokalkonkurrenten Eskilstuna-Kuriren. Under året köptes de utestående fem procenten av aktierna i bolaget. Också i Norrköping skedde en liknande ägarförändring under året. I

december förvärvade NTM-koncernen de sista utestående aktierna i Folkbladet från den tidigare minoritetsägaren Nya Folkbladet Östgöten AB. De två försäljningarna innebär att de lokala arbetarrörelserna i Sörmland och Östergötland nu lämnat dagspressen. I båda fallen var tidningsrörelserna redan sedan tidigare helt integrerade i koncernstrukturen. Bolagen omfattar idag endast respektive tidnings redaktion.

Även för Folkbladet fortsatte de senaste årens negativa resultatutveckling. Rörelseförlusten ökade från 5,4 mkr (-13,7 %) till 7,5 mkr (-19,6 %). Under året flyttade Folkbladets redaktion till samma kontorslandskap som tidningens annons- och marknadsavdelningar. Tillsammans med en minskad ledningsorganisation och en fortsatt upplagesatsning hoppas bolaget att detta ska bidra till en förbättring av resultatet under 2012.

För Västerbottens Folkblad i Umeå vändes fjolårets positiva rörelseresultat på 3,2 mkr (+4,6 %) till en förlust på 1,4 mkr (-2,1 %). Den huvudsakliga förklaringen var ökade personalkostnader, vilka steg med omkring 3 mkr. Såväl rörelseintäkterna som presstödet höll sig på fjolårets nivåer. Samtidigt sjönk upplagan med 4,9 procent. Nedgången innebär att tidningen fallit under 12 000 exemplar (11 700), vilket medför ett lägre presstöd för år 2012. Västerbottens Folkblad är sedan 2003 ett dotterbolag inom VK-koncernen. Från och med augusti 2011 delar tidningen redaktionella lokaler med den lokala konkurrenten Västerbottens-Kuriren.

Också för de två återstående fristående socialdemokratiska landsortstidningarna, Dala-Demokraten och Värmlands Folkblad, slutade 2011 med förlust. Dala-Demokraten i Falun ägs av Folkrörelsernas Mediatiftelse i Dalarna. Resultatet för 2011 blev -5,1 mkr (-6,5 %), en nedgång med 5,0 mkr jämfört med 2010 (-0,1 %). Här var det i huvudsak det försämrade annonsläget som bidrog till resultatförsämringen. Den totala omsättningen, driftsstödet exkluderat, sjönk som följd från 65,5 mkr till 61,5 mkr.

Även Värmlands Folkblad (med veckotidningen Karlstads-Tidningen och gratistidningen Värmlands Affärer) fick kännas vid en minskad omsättning under året. Försäljningen gick tillbaka 4 procent (-2,8 mkr). Tack vare en effektiv kostnadsjakt lyckades dock bolaget förbättra rörelseresultatet något, från -2,8 mkr (-3,0 %) till -1,7 mkr (-1,9 %). Tidningsrörelsen i VF-koncernen kompletteras sedan flera år av en relativt omfattande civilproduktion, vilken bidragit till att koncernen i sin helhet kunnat redovisa svarta siffror under den senaste femårsperioden. Tryckeriverksamheten bedrivs dock i ett separat bolag och omfattas därför inte av föreliggande rapport.

Den tionde och sista lokaltidningen bland de flerdagarstidningar som uppstår allmänt driftsstöd är den politiskt oberoende Lysekils-Posten med systertidningen Orust Tjörn Tidningen (f.d. Stenungsunds-Posten). Vid sidan av Länstidningen i Östersund är det den enda tidningen i gruppen som inte gick med förlust under 2011. Rörelseresultatet slutade på 0,1 mkr (+0 mkr) efter en omsättning på 11,8 mkr (12,0 mkr).

3.1.2 Storstadstidningar och särskilda nyhetstidningar med stöd

I gruppen ”storstadstidningar med allmänt driftsstöd” ingår Skånska Dagbladet och Svenska Dagbladet. Oberoende av konjunkturer är tidningarna tvingade att anpassa sin verksamhet till en reducering av driftsstödet med knappt 3 mkr per år under perioden 2011–2016. En god start gjordes 2010 i och med att båda tidningarna lyckades presentera kraftigt förbättrade rörelseresultat. För Skånska Dagbladet, som också omfattar verksamheten vid Norra Skåne i Hässleholm och Laholms Tidning, förbättrades rörelseresultatet med 110 mkr från 2009 till 2010. För Svenska Dagbladet blev motsvarande förbättring 72 mkr.

Verksamheten under 2011 kom dock att utvecklas i olika riktning för de båda företagen. För Skånska Dagbladet stannade den positiva tendensen av. En minskad försäljning kunde dock pareras med en ännu större kostnads-sänkning vilket innebar att rörelseresultatet förbättrades ytterligare något, från -5,8 mkr (-1,9 %) till -2,9 mkr (-1,0 %). Återhämtningen jämfört med de ekonomiskt mycket svaga åren 2008 och 2009 tycks därmed ha stabiliserats. Samtidigt sjönk bolagets finansnetto under året, från +8,0 mkr till -4,4 mkr. Finansnettot drogs ner av lån upptagna för att finansiera byggnationen av en ny officin, som beräknas vara inflyttningsklar under senhösten 2012.

För Svenska Dagbladet fortsatte däremot den positiva utvecklingen. Trots stagnerade intäkter och ett minskat presstöd fördubblades rörelseresultatet jämfört med 2010. Resultatförbättringen kan i princip uteslutande hänföras till sänkta personalkostnader, vilka under året minskade med 55 mkr (eller 23 %). Rörelsemarginalen på 8,7 procent (4,2 %) var en bra bit över branschgenomsnittet.

Resultatutvecklingen under de senaste fyra åren för de två storstadstidningarna i gruppen redovisas i tabell 9.

TABELL 9. Rörelseresultat för de presstödsberättigade storstadstidningarna, 2008–2011

Företag	Rörelseresultat (tkr)			
	2008	2009	2010	2011
Skånska Dagbladet	-35 660	-115 752	-5 789	-2 858
Svenska Dagbladet	-85 575	-23 837	48 626	100 036

Också för de två konkurrerande så kallade särskilda nyhetstidningarna, fyrdagarstidningen Dagen och tredagarstidningen Världen idag, blev 2011 ett år med sjunkande försäljningssiffror. För tidningen Dagen blev nedgången knappt 2 mkr (-4,4 %). Då kostnaderna samtidigt ökade med 1,4 mkr (2 %) slutade året med att fjolårets minusresultat på -1,6 mkr (-2,7 %) försämrades ytterligare, till -4,6 mkr (-8,0 %). I maj beslutade styrelsen om ett åtgärds paket motsvarande ca 5 mkr per år, vilket väntas få fullt genomslag under 2012.

För Världen idag var läget än mer ansträngt. Intäktstappet under 2011 uppgick till hela 8,8 procent (-1,7 mkr). Samtidigt ökade bolagets kostnader med 6,3 procent (+1,7 mkr). Tillsammans innebar detta en rörelseförlust på 5,1 mkr (-1,6 mkr), eller -22,5 procent (-6,3 %). Den negativa utvecklingen

tvingade bolaget att i början av året upprätta en kontrollbalansräkning. Verksamheten räddades genom att ägarna beslutade om en nyemission på 2,6 mkr. Tillskottet kunde dock inte undvika behovet av ytterligare en räddningsaktion i slutet av 2011. Också Världen idag har beslutat om ett omfattande besparingsprogram med syfte att förbättra resultatet för kommande år.

3.2 Övriga landsortstidningar

I vår sammanställning av övriga landsortstidningar ingår 32 tidningsföretag. Gruppen innehåller såväl konkurrenstillningar som ensamtidningar. Flera företag består av flera tidningar. Till följd av de förut nämnda strukturförändringarna i branschen omfattar några av företagen även tidningar som uppbär allmänt presstöd. Vilka det är framgår av anmärkningar till bilaga 1. Sammanläggningen av konkurrenttidningar i gemensamma bolag stör givetvis den traditionella uppdelningen av den svenska dagspressen utifrån huruvida tidningsföretagen mottar allmänt presstöd eller inte.

Sedan 2010 har gruppen utökats med ett företag. Det är Skånemedia AB med tidningarna Kristianstadsbladet, Ystads Allehanda och Trelleborgs Allehanda, vilka i och med försäljningen till Gota Media i november placerades i ett gemensamt bolag. Före ägarbytet ingick tidningarna som integrerade enheter i Sydsvenska Dagbladets AB.

Generellt sett blev det ekonomiska resultatet för gruppen något sämre än under 2010. Av de 31 företag med jämförbara bokslut från de två åren redovisade 21 ett försämrat rörelseresultat. Den samlade rörelsemarginalen i gruppen slutade därmed på 6,3 procent, en minskning med 1,2 procentenheter från 2010. Den viktigaste orsaken till resultatförsämringen var i allmänhet en minskad försäljning. Tolv av 31 företag redovisade en negativ tillväxt jämfört med föregående år. Den genomsnittliga tillväxten (medianen) slutade därmed på 0,5 procent. Motsvarande utveckling för rörelsekostnaderna var 2,1 procent. Den samlade tendensen är att kostnadsutvecklingen i gruppen hållits tillbaka genom minskade personalkostnader. Majoriteten av företagen i gruppen lämnade 2011 med färre anställda än ett år tidigare. Varslen om ytterligare personalneddragningar har fortsatt under 2012.

Också överskottet från företagets finansverksamhet gick tillbaka under året. Det sammanlagda nettoöverskottet från finansrörelserna sjönk från 155,2 mkr till 87,5 mkr. Den samlade nettomarginalen i gruppen uppgick därmed till 7,4 procent (9,4 %). Trots den relativa nedgången klarade därmed gruppen som helhet att presentera ett resultat som ligger över genomsnittet under 2000-talet.

Bland de totalt tio företag som lyckades redovisa en förbättrad rörelsemarginal hittar vi samtliga fem företag som under 2010 uppvisade ett negativt rörelseresultat. För den starkaste återhämtningen svarade Eskilstuna-Kuriren och Norran i Skellefteå. I det förstnämnda fallet slutade 2011 med en resultatförbättring på 25,4 mkr, vilket innebar att rörelsemarginalen förbättrades från -2,7 till +7,6 procent. Det stärkta resultatet kunde uteslutande tillskrivas ökade intäkter. För Norran steg rörelseresultatet med 7,7 mkr och rörelse-

marginalen från -1,5 till +4,0 procent. Resultatförbättringen skedde trots en ökning av kostnaderna med 5,4 procent. Två andra företag som förmådde vända förlust till vinst var Gotlands Media (med tidningarna Gotlands Allehanda och Gotlands Tidningar) och Upsala Nya Tidning. I båda fallen var dock såväl fjolårets förluster som årets vinster relativt obetydliga.

Ensamt bland gruppens företag om att ha gått med förlust två år i rad blev därmed Norra Halland i Kungsbacka. Tendensen under 2011 var dock positiv; rörelseförlusten mer än halverades, från 1,6 mkr (-8,4 %) till 0,7 mkr (-4,2 %). Resultatförbättringen kunde genomföras trots att intäkterna minskade med 9,4 procent under året. Vid sidan av Norra Halland redovisade ytterligare tre av företagen i gruppen rörelseförluster för 2011. Det var Alingsås Tidning (-0,7 mkr), Provinstidningen Dalsland (-0,3 mkr) samt Västerbottens-Kuriren (-3,9 mkr). Inte i något fall översteg dock förlustmarginalen två procent. För det sistnämnda företaget innebar dessutom en vinstgivande finansrörelse att resultatet efter finansnetto slutade med svarta siffror (+6,8 mkr).

3.3 Övriga storstadstidningar

Även de här så kallade övriga storstadstidningarna följde i allmänhet trenden när det gäller fallande resultatnivåer. Skillnaderna inom gruppen var dock mycket stora.

Dagens Industri befäste under året sin position som landets mest lönsamma tidningsföretag. Rörelseresultatet uppgick till 19,8 procent (22,3 %) efter en omsättning på 766,0 mkr. Tidningen lyckades också bryta fjolårets betydande upplagenedgång (-9,5 %). Årets enprocentiga tillväxt (+1 400 exemplar) innebar att DI var den enda bland landets högfrekventa dagstidningar som kunde redovisa en upplageökning under 2011.

Systertidningen inom Bonnierkoncernen, Dagens Nyheter, förmådde inte riktigt försvara fjolårets starka resultat. Rörelseresultatet föll tillbaka från 134,1 mkr (7,7 %) till 116,1 mkr (6,5 %). Företagets rörelsemarginal blev därmed något lägre än den för lokalkonkurrenten och den driftsstödsberättigade Svenska Dagbladet (se ovan). Trots en upplageminskning på 8 800 exemplar (-2 %) lyckades Dagens Nyheter öka sina upplageintäkter med 4 procent. En bidragande förklaring var enligt årsredovisningen en minskad rabattering på prenumerationer. Ökningen från annonsförsäljningen var 5,4 procent. Resultatförsämringen under året förklaras därför uteslutande av stigande kostnadsnivåer.

Också landets två kvällstidningsföretag fortsätter att generera vinster. Dock lyckades vare sig Aftonbladet eller Expressen upprepa fjolårets starka resultat. För Aftonbladet sjönk nettoresultatet med 72,5 mkr och för Expressen med 81,8 mkr. I båda fallen var minskande intäkter en viktig förklaring till resultatförsämringen.

För Aftonbladet slutade året med ett nettoresultat på 218,0 mkr (290,5 mkr) efter en omsättning på 2 222,9 mkr. Intäktsbortfallet jämfört med året före blev därmed 179,2 mkr, av vilket en minskad tidningsförsäljning stod

för ca två tredjedelar. Totalt sjönk intäkterna från tidningsförsäljningen med 116,9 mkr, eller 8,2 procent. Annonsintäkterna på 819,8 mkr var å andra sidan de högsta någonsin för företaget. Resultatet hölls ner av ett åtgärdsprogram som genomfördes under året. I programmet ingick bland annat erbjudande om avgångsvederlag till de anställda.

Konkurrenttidningen Expressen uppvisar ett något annorlunda utvecklingsmönster. Intäkterna minskade med 86,4 mkr till 1 413,9 mkr. Den viktigaste förklaringen till nedgången var enligt företaget en kraftigt neddragen utgivning av så kallade tilläggsprodukter. Intäktsposten "Övriga intäkter" nära nog halverades således, från 112,9 mkr 2010 till 66,7 mkr 2011. Intäkterna från både tidningsförsäljning och annonsering gick tillbaka med 3 procent vardera. Såväl dessa siffror som de tillgängliga upplagesiffrorna pekar på att Expressen under de senaste åren varit mer framgångsrik än Aftonbladet i att begränsa upplagenedgången. Å andra sidan tycks Aftonbladet haft större framgångar på annonsmarknaden. På kostnadssidan bidrog ökade personalkostnader till att hålla nere vinstnivåerna för Expressen. Rörelseresultatet på 45,3 mkr (127,1 mkr) är det lägsta under de senaste fem åren för företaget.

Göteborgs-Posten redovisade ett resultat som var väldigt likt det från 2010. Omsättningen ökade med en procent till 1 480,3 mkr. Rörelseresultatet slutade på 75,2 mkr, vilket är en marginell nedgång jämfört med föregående år (76,7 mkr). Under 2011 sålde Göteborgs-Posten sitt aktieinnehav i bostads-sajten Hemnet. Försäljningen bidrog till att resultatet efter finansnetto ökade från 73,1 mkr (5,0 %) till 108,7 mkr (7,3 %).

I Skåne fortsatte de ekonomiska bekymren för Sydsvenska Dagbladet. Det ekonomiska utfallet för 2011 påverkas emellertid av försäljningen av Kristianstadsbladet, Ystads Allehanda och Trelleborgs Allehanda till Gota Media (65 %) och Stiftelsen Kristianstadspress (35 %). Inför försäljningen i november 2011 bröts de tre verksamheterna ut och placerades i ett eget bolag, Skånemedias AB. Sydsvenskans resultat- och balansräkning för 2011 inkluderar följaktligen de tio första månaderna för de tre nu avyttrade lokaltidningarna. Det är därför inte möjligt att jämföra direkt det ekonomiska utfallet med tidigare år. Försäljningen av Skånemedias förlorade här till en nedskrivning av goodwillvärden på omkring 85 mkr, vilket bidrog till ett kraftigt försämrat rörelseresultat. Det senare landade på -176,5 mkr, eller -17,3 procent. Samtidigt innebar försäljningen ett kapitaltillskott på 150 mkr. I oktober presenterade företaget ett nytt sparprogram med målet att minska antalet anställda med 80 personer.

Resultatutvecklingen för de fyra senaste åren för tidningsföretagen i gruppen redovisas i tabell 10.

TABELL 10. Rörelseresultat för storstadstidningar utan allmänt driftsstöd, 2008–2011

Företag	Rörelseresultat (tkr)			
	2008	2009	2010	2011
Aftonbladet	238 116	47 329	290 509	218 041
Expressen	133 864	55 110	127 118	45 339
Dagens Industri	164 472	77 281	140 073	151 424
Dagens Nyheter	35 215	-104 232	134 088	116 144
Göteborgs-Posten	78 789	-34 636	76 738	75 208
Sydsvenska Dagbladet*	-100 035	-172 436	-5 068	-176 525

Anm: *2008, 2009 och 2010 års resultat för Sydsvenska Dagbladet avser koncernnivån. Fr.o.m. 2011 redovisas resultatet från moderbolaget och annonsbolaget.

3.4 De största tidningsgruppernas ekonomi

Efter många sammanslagningar under senare år i branschen har det successivt blivit allt intressantare att jämföra ekonomin för de större tidningsgrupperna. I tabell 11 presenteras en sammanställning med de enheter som bidrar med mer än tre procent av branschens intäkter (exklusive driftsstöd). Det ger sammanlagt sju tidningsgrupper. Tillsammans svarar de för 88 procent av de samlade branschintäkterna, 95 procent av rörelseöverskottet och 96 procent av det samlade överskottet efter finansiella poster. I sammanställningen används resultat på koncernnivå vilket krävt en justering uppåt av de totala intäkterna för branschen. De redovisade resultatnivåerna anges inklusive eventuellt driftsstöd.

TABELL 11. De största tidningsenheternas ekonomi 2011

Tidningsenhet	Intäkter		Rörelseresultat		Nettoresultat	
	Mkr	Andel %	Mkr	%	Mkr	%
Stampen	5 603	25,4	409	7,3	343	6,1
Bonnier (dagstidningar)	4 995	22,7	136	2,7	204	4,1
Schibsted (AB och SvD)	3 370	15,3	318	9,4	348	10,3
Norrköpings Tidnings Media	1 811	8,2	61	3,4	85	4,7
MittMedia	1 634	7,4	-17	-1,0	-33	-2,0
Gota Media	1 036	4,7	78	7,5	101	9,7
NWT/HD	1 034	4,7	127	12,3	388	37,5
Dagspressen totalt (justerat)	22 072		1 112		1 436	

Det ekonomiska utfallet jämfört med 2010 var blandat. Av landets sju största tidningskoncerner lyckades fem öka sin omsättning under året. En av sju – Stampengruppen – redovisade ett förbättrat rörelseresultat och två – Stampen och NWT/HD – ett förbättrat resultat efter finansiella poster. För en av de sju koncernerna – MittMedia – slutade året med förlust. Den samlade rörelsemarginalen för de sju tidningsgrupperna uppgick under året till 5,7

procent, en nedgång med 1,6 procentenheter jämfört med 2010. Ett stärkt finansnetto innebar dock att den sammanlagda nettomarginalen förbättrades något, från 7,2 till 7,4 procent. Den ackumulerade tillväxten i gruppen slutade på två procent.

Sveriges största dagstidningskoncern är fortsatt Stampengruppen i Göteborg, vilken under 2011 redovisade en omsättning på 5 603 mkr (5 196 mkr). Det motsvarar 25,4 procent av branschens totala omsättning. Tidningsverksamheten bedrivs inom tre separata affärsområden: Göteborgs-Posten, Promedia och Mediabolaget Västkusten (med bolagen Mediebolaget i Halland och Väst kustmedia). Tillsammans svarar de för utgivningen av 19 lokaltidningar. Tidningsverksamheten stod under 2011 för något mer än hälften (54 %) av gruppens totala omsättning. För resterande delar svarade tryckeribolaget V-TAB, Stampen Media Partner (med verksamhet inom nya medier) och gratistidningsbolaget GISAB, som främst ger ut Mitt i-tidningarna i Stockholm. För GISAB uppgick rörelsemarginalen till 23,7 procent (22,9 %) vilket gjorde det till Stampengruppens klart mest lönsamma företag. Motsvarande marginal för dagstidningsrörelsen var 5,9 procent (6,0 %). Det samlade nettoresultatet för Stampengruppen uppgick under 2011 till 343 mkr (6,1 %), en förbättring med 207 mkr jämfört med föregående år (2,6 %). Den noterade vinstökningen kan dock nästintill uteslutande tillskrivas reavinster från de under året genomförda försäljningarna av GP-huset i Göteborg (+187 mkr) och Karlskoga-Kuriren (+14 mkr).

Av tabellen framgår att dagstidningsdelen inom Bonnier AB svarade för en omsättning på knappt 5 miljarder kr, eller 22,7 procent av branschens samlade omsättning. Det är en underskattning eftersom Bonniers tidningstryckerier inte ingår i underlaget. Jämfört med 2011 föll försäljningen med 29 mkr. En bidragande orsak till den minskade omsättningen var försäljningen av Kristianstadsbladet, Ystads Allehanda och Trelleborgs Allehanda till Gota Media i slutet av året. I och med försäljningen av Skånemedia utgörs Bonnier AB:s intressen i svensk dagspress av Stockholmstidningarna Dagens Nyheter, Expressen och Dagens Industri samt Sydsvenskan i Malmö. Även om tidningsutgivningen nu koncentrerats till storstäderna rör det sig om fyra distinkta produkter med skilda journalistiska profiler och målgrupper. Också beträffande det ekonomiska utfallet för 2011 var spridningen stor. Nettomarginalen uppgick under året till 20,0 procent för DI, 9,2 procent för DN, 2,8 procent för Expressen och -15,0 procent för Sydsvenskan. Sammanlagt slutade Bonniertidningarnas nettomarginal på 4,1 procent, en minskning med 2,8 procentenheter jämfört med 2010.

De två största enheterna, Bonnier och Stampen, svarar alltså tillsammans för 48 procent av branschens intäkter, en ökning med en procentenhet jämfört med 2010. Deras andel av dagspressens samlade nettoöverskott under året uppgick dock till endast 37 procent.

Landets tredje största tidningskoncern är den grupp som utgörs av Aftonbladet och Svenska Dagbladet och som ingår i den norska börsnoterade mediekoncernen Schibsted. Omsättningen sjönk under året med knappt sex procent till 3 370 mkr, en nedgång som helt kan tillskrivas en minskad för-

säljning för Aftonbladet. Trots den negativa tillväxten lyckades gruppen bibehålla fjolårets vinstnivå, detta tack vare ett starkt resultat av Svenska Dagbladet. Det samlade nettoöverskottet för de två tidningarna uppgick till 348 mkr (10,3 %), vilket var en viss förbättring jämfört med 2010. SvD ökade under året sin andel av koncernens nettoresultat från 14 till 34 procent.

Norrköpings Tidningars Media (NTM) är Sveriges fjärde största tidningskoncern. Omsättningen uppgick till 1 811 mkr, en ökning med tre procent jämfört med året före. Nettoresultatet på 84,8 (4,7 %) var i paritet med fjolårets (83,9 mkr). Med tidningar i Östergötland, Småland, Norrbotten, Uppland och på Gotland är NTM den av landets tidningsgrupper som har störst geografisk spridning.

Ensam bland de stora tidningskoncernerna om att gå med förlust under 2011 var MittMedia, som omfattar totalt 18 dagstidningar. Underskottet efter finansnetto uppgick till -33 mkr (+29 mkr) efter en omsättning på 1 634 mkr (1 630 mkr). En viktig orsak till resultatförsämringen var en kraftigt ökad nedskrivning av de goodwillposter (övervärden) som uppkom i samband med den snabba externa expansion som koncernen satte i verket under de inledande åren av 2000-talet. Minskningen av goodwillvärdet belastade rörelseresultatet med totalt 99 mkr (2010: 40 mkr). Enligt årsredovisningen motiverades nedskrivningsbeslutet med att resultatnivåerna inte nått upp till de planerade för de förvärvade bolagen. Samtidigt valde koncernen att skriva ned värdet på det år 2008 förvärvade Dalarnas Tidningar AB med 130 mkr, eller omkring en fjärdedel av det redovisade aktievärdet.

Den koncern som under 2011 var mest aktiv vad gäller förvärv av andra tidningar på den svenska tidningsmarknaden var med bred marginal Gota Media. Övertagandet av Östra Småland i början av året följdes under hösten av förvärven av Kristianstadsbladet, Ystads Allehanda och Trelleborgs Allehanda (från Sydsvenskan/Bonnier) och av Ölandsbladet, Kalmar Läns Tidning och Växjöbladet/Kronobergaren (från Swepress AB i Vimmerby). Samtliga köp kunde genomföras med bolagets egna kapital. I och med förvärven passerade gruppen en omsättning på en miljard (2010: 877 mkr). Gota Media gick också om NWT/HD på listan över de största tidningsenheterna. Såväl rörelse- som nettoresultatet för gruppen försämrades dock jämfört med 2010; det förra slutade på 78 mkr (97 mkr) och det senare på 101 mkr (128 mkr).

På sjunde plats bland landets största tidningskoncerner finner vi den grupp som utgörs av Nya Wermlands-Tidningens AB och Helsingborgs Dagblad AB. Den samlade omsättningen uppgick till 1 034 mkr och rörelseresultatet till 127 mkr. NWT-delen av gruppen svarade för 56 procent av försäljningen och 83 procent av vinsten. Rörelsemarginalen på 12,3 procent var den högsta bland de här redovisade tidningsgrupperna. En reavinst på försäljningen av aktier (ägda av NWT Media ASA) i det norska mediabolaget Media Norge ASA om 259,4 mkr innebar att nettoöverskottet landade på 388 mkr, vilket motsvarar en nettomarginal på hela 37,5 procent. I såväl relativa som absoluta tal var det det klart starkaste resultatet i branschen under året.

4. Sammanfattning

Föreliggande analys av den svenska dagspressens ekonomi 2011 utifrån dagstidningsföretagens årsredovisningar och branschstatistik är den trettiosjätte i ordningen.

Den trendmässiga nedgången sedan 1989 av dagspressens totalupplaga fortsatte under 2011, denna gång med 139 000 exemplar. Det motsvarar en relativ nedgång på 4,0 procent, eller 4,7 procent räknat per 1 000 invånare. Nedgången drabbade inte alla tidningsgrupper lika. Kvällspressen svarade för omkring 45 procent av nedgången. För dagspressen exklusive kvällspressen blev tillbakagången därmed 77 400 exemplar eller -2,7 procent. Jämförelsen med 2010 påverkas av att landets största tidning, Aftonbladet, valt att stå utanför den statistisk som sammanställs och presenteras av Tidningsstatistik AB (TS). Tidningens upplagenotering har istället hämtats från det för dagspressen nya mätinstitutet, PwC.

På annonsmarknaderna vände konjunkturen under 2011 för dagspressen. Efter nära två år av successivt växande annonsvolym började försäljningen under årets andra hälft att sjunka. Slutresultatet för annonseringen 2011 blev totalt sett att volymen minskade med 0,9 procent och att intäkterna ökade marginellt, med 0,4 procent. Kvällspressen minskade mest, sammanlagt 6,8 procent. Bland morgontidningarna hölls siffrorna uppe av de s.k. förstatidningarna. För andratidningarna blev nedgången 5,8 procent.

Enligt årsredovisningarna uppgick dagspressens samlade intäkter 2011 från tidningsrörelsen till drygt 19,2 miljarder kr. Till det kom ett presstöd på 502 mkr, vilket motsvarade ett intäktstillskott på 2,6 procent. Det samlade resultatet från tidningsrörelsen blev 1 008 mkr. Det motsvarar ett relativt överskott från tidningsrörelsen på 5,3 procent, vilket var en försämring från 2010 (7,4 %).

Överskottet från finansrörelsen blev 217 mkr och överskottet efter finansnetto växte till 1 225 mkr. Det betydde ett relativt överskott på 6,4 procent (8,0 %). Nedgången i branschens resultatnivåer kom därmed uteslutande från tidningsrörelsen och var en konsekvens av stagnerade intäkter och ökade kostnader. Den snabba resultatförbättring i fråga om såväl försäljning som vinstnivåer som följde på krisåret 2009 blev därmed bara ettårig.

För de tidningar som är första- eller ensamtidningar på sin utgivningsort, sammanlagt 37 tidningsföretag, försämrades resultatet något från 2010. Tidningsrörelsens resultat, bruttomarginalen, minskade från 6,3 till 5,1 procent och resultatet efter finansnetto, nettomarginalen, från 8,3 till 7,6 procent. Räntabiliteten sjönk från 11,6 till 7,2 procent. Dessa procenttal kan sägas återspegla lönsamheten i svensk dagstidningsutgivning 2011.

Vid en bedömning utifrån tre olika lönsamhetstal, brutto- och nettomarginal samt räntabilitet, framstår affärstabloiden Dagens Industri, regiontidningen Nya Wermlands-Tidningen samt lokaltidningarna Nya Lidköpings-Tidningen, Östersunds-Posten och Haparandabladet som branschens fem mest lönsamma företag.

Kvällstidningen Aftonbladet, dagspressens största tidningsföretag och med sina 180 år också landets mest långlivade, kunde redovisa bättre lönsamhet än branschen i stort. Dagspressens största morgontidning, Dagens Nyheter, låg även den över branschgenomsnittet. Båda tidningarna redovisade dock lägre resultat än under 2010.

I rapporten bedöms också lönsamheten för de grupperingar av tidningar som används i presstödsförordningen. Även om samtliga grupperingar fick vidkännas en nedgång jämfört med året före var det en grupp där nedgången var särskilt märkbar. Det var andratidningarna inom landsortspressen, just den grupp för vilken driftsstödet en gång infördes. Trots betydande sparbe-
ting under senare år fortsatte förlusterna i gruppen att öka. Den viktigaste anledningen var minskade intäkter. Såväl upplage- som annonsnedgången var större än bland förstaidningarna. Den samlade rörelseförlusten för gruppen uppgick till -8,9 procent, en försämring med 7,2 procentenheter från året före.

De två största tidningsenheterna inom dagspressen är Stampengruppen och Bonniers dagstidningar som stod för 25 respektive 23 procent av dagspressens intäkter. På tredje plats låg Schibstedgruppen med 15 procent och på fjärde Norrköpings Tidningars Media med 8 procent. Tillsammans svarade de två största för 48 procent av branschens intäkter och de fyra största för 71 procent. Bonnier och Schibsted består numera helt av utgivning av storstadstidningar medan Stampen och Norrköpings Tidningars Media domineras av utgivning av lokaltidningar. Den största förändringen på listan över de största tidningsgrupperna stod Gota Media för. Förvärven av Östra Småland, Kristianstadsbladet, Ystads Allehanda, Trelleborgs Allehanda, Ölandsbladet, Kalmar Läns Tidning och Växjöbladet/Kronobergaren innebär att gruppen nu är landets sjätte största tidningskoncern.

Även om branschen inte lyckades upprepa 2010 års mycket starka resultat kan 2011 i ett längre perspektiv ses som ett relativt gott år när det kommer till dagspressens lönsamhet. År 2011 blev det sjunde bästa under den period (1976–2011) som denna rapportering omfattar.

5. Summary

This analysis of the economic performance of the Swedish daily newspapers on the basis of company annual reports and industry statistics is the thirty-sixth of its kind. Annual reports from 90 newspaper companies are included.

The systematic decline since 1989 of the total circulation of the daily newspapers continued in 2011, this time by 139 000 copies. It corresponds to a relative decrease of 4.0 per cent or 4.7 per cent per 1 000 inhabitants. The regression did not affect all groups of newspapers equally. The evening tabloids accounted for about 45 per cent of the decline. If the decline of the total circulation for this group is not accounted for, the decline of the other daily newspapers is about three per cent. The statistics are somewhat affected by the fact that the largest newspaper, Aftonbladet, prior to 2011 chose to employ a different accountancy firm from the one traditionally used by the industry for establishing circulation figures.

In the advertising market, the positive development came to an end for the newspaper industry. After almost two years of consistently increasing advertising volumes, the sales started to decline during the third quarter of the year. Taken together, this meant that the total annual advertising volume of the Swedish press fell back 0.9 per cent, and the increase in advertising sales was limited to a mere 0.4 per cent. The drop was highest for the four evening papers, for which the decrease in sales amounted to a total of 6.8 per cent. Among the morning press, the market leading papers – the so-called No 1 papers – kept up the sales levels. The drop in advertising sales among the No 2 papers was 5.8 per cent.

According to the 2011 annual reports of the Swedish newspaper companies, the total joint revenues of the industry amounted to approximately SEK 19.2 billion. The Swedish press subsidies add an additional SEK 402 million to that amount, thus representing an extra income of 2.6 per cent. The joint operating profit (earnings before interest and taxes) was SEK 1,008 million. This is equivalent to a gross margin of 5.3 per cent, which is lower than in 2010 (7.4 %).

The financial net amounted to SEK 217 million, resulting in a financial net profit (earnings before taxes) of SEK 1 225 million. That means a net margin of 6.4 per cent (8.0 %). The falling profits were the result of both stagnated revenues and increased cost levels. The dramatic increase in profits that followed the financially difficult year of 2009 was hence limited to just one year.

For those newspapers that are either the leading newspaper or the only newspaper in their place of issue, only relying on the market forces and not

receiving any press subsidies, the profit levels decreased somewhat during the year. The joint gross margin of these companies – 37 in total – fell from 6.3 per cent to 5.1 per cent, and the profit after the financial net, the net margin, from 8.3 to 7.6 per cent. The return dropped from 11.6 to 7.2 per cent. These percentages can be said to represent the profitability of the Swedish newspaper publishing 2011.

An assessment based on three different profit figures (return on assets, gross margin and net margin) shows that the business tabloid Dagens Industri, the regional paper Nya Wermlands-Tidningen and the local papers Nya Lidköpings-Tidningen, Östersunds-Posten, and Haparandabladet were the industry's six most profitable companies during 2011.

The evening tabloid Aftonbladet, the largest newspaper individual newspaper company and with its 180 years also the country's most long lived, could account for greater profitability than the industry at large. As could Dagens Nyheter, the largest morning paper. The profit levels of the two newspaper firms were nevertheless lower than in 2010.

Even though the overall profitability decreased for all categories of newspapers, the downturn was particularly noticeable in one group. This was the provincial No 2 papers, for which the press subsidies were originally introduced and intended. Despite significant cost reducing measures in recent years, the losses in this group continued to grow. The most important reason for this was falling revenues. The drop in circulation and advertising sales were larger than among the market leading No 1 papers. The joint operating loss of the group amounted to 8.9 per cent, which is 7.2 percentage points lower than in 2010.

The two largest newspaper units were the Stampen Group and the newspapers of the Bonnier Group, accounting for 25 and 23 per cent respectively of the total revenues of the daily newspaper industry. The third largest newspaper unit was the Schibsted Group with a share of 15 per cent. In fourth place was Norrköpings Tidningars Media, accounting for about seven per cent of the revenues of the industry. This means that the two biggest units accounted for 48 per cent of the industry's revenues, and the four biggest for 71 per cent. The Bonnier Group and the Schibsted Group consist of metropolitan newspapers, while the Stampen and Norrköpings Tidningars Media groups are made up of local papers. The most active group as far as mergers and acquisitions are concerned was Gota Media. Following the takeovers in 2011 of Östra Småland, Kristianstadsbladet, Ystads Allehanda, Trelleborgs Allehanda, Ölandsbladet, Kalmar Läns Tidning, and Växjöbladet/Kronobergaren, Gota Media has positioned itself as the sixth largest newspaper group in the country.

Even though the newspaper industry was unable to match the high profit levels of 2010, the year 2011 may be regarded a reasonably successful year as far as the profitability of the press is concerned. Since 1976, which was the first year covered in this report series, 2011 ranks as number seven on the list of the most profitable years of the Swedish newspaper industry.

Bilaga 1. Tidningsföretagens resultat 2011

TIDNINGAR 1-2 DAGAR/VECKA MED ALLMÄNT DRIFTSSTÖD

Företag	Intäkter tkr	Drifts- stöd tkr	Kost- nader tkr	Rörelse- resultat tkr	Finans- netto tkr	Netto- resultat tkr	Brutto- marg %	Netto- marg %	Avk tot kap %	Solidi- tet %	Upplaga 2011 1000 ex
AiP Media AB (anm.)	10 747	10 298	20 526	519	203	722	2,5	3,4	5,7	47	14,1
Arbetaren Tidnings AB (anm.)	1 836	5 149	8 732	-1 747	0	-1 747	-25,0	-25,0	-86,6	3	2,7
Blekinge-Posten	1 287	2 239	3 776	-250	2	-248	-7,1	-7,0	-17,7	30	2,1
Bulletin Bas Blekinge	1 792	2 910	4 690	12	0	12	0,3	0,3	0,9	38	4,5
Eesti Päevaleht	1 597	1 679	3 126	150	-7	143	4,6	4,4	7,7	13	1,6
ETC-bolagen (anm.)	41 559	17 994	59 665	-112	377	265	-0,2	0,4	0,0	3	19,6
Feministiskt Perspektiv (anm.)	738	1 679	2 417	0	-0	-0	0,0	-0,0	-0,1	-0	2,6
Flamman	1 490	2 910	4 418	-18	0	-18	-0,4	-0,4	-3,1	53	2,7
Fria Tidningar Ek. Förening (anm.)	7 329	16 051	22 992	388	-63	325	1,7	1,4	11,9	Neg	17,0
Hemmets Vän	10 368	5 260	15 129	499	-142	357	3,2	2,3	2,2	26	11,0
Internationalen	834	1 679	2 539	-26	0	-26	-1,0	-1,0	-7,6	Neg	1,6
Kalmar Läns Tidning	3 019	2 239	5 252	6	18	24	0,1	0,5	1,3	32	2,2
Kristdemokraten	3 139	2 925	6 719	-655	-11	-666	-10,8	-11,0	-31,8	43	3,3
Kungsbacka Tidning (anm.)	1 597	2 239	3 627	209	-13	196	5,4	5,1	16,0	37	u.s.
Liberacion	1 356	2 239	3 613	-18	1	-17	-0,5	-0,5	-1,8	70	2,2
Länstidningen Värmlandsbygden (anm.)	1 459	2 239	3 976	-278	-6	-284	-7,5	-7,7	-25,9	6	2,7
Länstidningen Östergötland	4 829	2 910	6 939	800	6	806	10,3	10,4	23,6	43	3,5
Miljömagasinet	1 427	2 239	3 708	-42	1	-41	-1,1	-1,1	-8,1	Neg	2,2
M-L Proletären	1 890	2 239	3 960	169	-91	78	4,1	1,9	8,3	0	3,1
Målarbladet Måsen	3 606	2 910	5 883	633	4	637	9,7	9,8	46,1	19	3,3
Nationell Idag	951	1 679	2 719	-89	0	-89	-3,4	-3,4	-31,7	Neg	1,6
NU - Det Liberala Nyhetsmagasinet	4 945	2 910	8 540	-685	10	-675	-8,7	-8,6	-19,3	54	3,2
Nya Västerbygdens Tidnings AB (anm.)	1 966	4 478	6 387	57	-12	45	0,9	0,7	5,9	Neg	3,9
Nyhetstidningen Inblick (anm.)	6 146	1 697	8 515	-672,3	-63,7	-736,0	-8,6	-9,4	-70,8	5	3,5
Offensiv	1 991	2 239	4 198	32,2	-63	-30,9	0,8	-0,7	-8,6	0	2,5
Ortstidningar i Väst AB (anm.)	87 772	12 286	91 876	8 182	-17	8 165	8,2	8,2	28,4	38	28,5
Politiken.se	731	923	1 831	-177	2	-175	-10,7	-10,6	-21,6	8	1,7
Ruotsin Suomalainen	8 204	5 260	13 460	4	18	22	0,0	0,2	0,2	7	10,2

Forts. Bilaga 1. Tidningsföretagens resultat 2011

Företag	Intäkter tkr	Drifts- stöd tkr	Kost- nader tkr	Rörelse- resultat tkr	Finans- netto tkr	Netto- resultat tkr	Brutto- marg %	Netto- marg %	Avk tot kap %	Solidi- tet %	Upplaga 2011 1000 ex
Skaraborgsbygden	9 404	5 260	14 752	-87,7	-46	-133	-0,6	-0,9	-1,6	62	11,0
Skärgården från Grissleh. till Landsort	8 198	3 582	11 671	109	-45	64	0,9	0,5	0,6	27	5,1
Smålandsbygdens Tidning	3 873	2 239	6 031	80	218	298	1,3	4,9	14,2	35	2,5
Sveagruppen Tidnings AB (anm.)	29 419	11 193	35 211	5 401	93	5 494	13,3	13,5	25,3	27	13,1
Sändaren (anm.)	7 922	4 701	13 452	-829	0	-829	-6,6	-6,6	u.s.	u.s.	8,9
Sörmlandsbygden (anm.)	6 117	4 365	10 935	-453	8	-445	-4,3	-4,2	-19,3	15	3,7
Tempus	2 271	2 239	4 543	-33	33	0,0	-0,7	0,0	0,0	19	2,1
Tidningar i Norr AB (anm.)	15 675	8 059	23 846	-112	42	-69,3	-0,5	-0,3	-0,9	49	9,7
Tranås-Posten	3 736	2 239	5 291	684	-1	683	11,4	11,4	31,3	45	2,6
Växjöbladet/ Kronobergaren	5 804	2 239	7 941	102	1	103	1,3	1,3	5,7	15	2,5
Summa	307 024	167 615	462 886	11 753	456	12 209					

TIDNINGAR 3-6 DAGAR/VECKA MED ALLMÄNT DRIFTSSTÖD											
Företag	Intäkter tkr	Drifts- stöd tkr	Kost- nader tkr	Rörelse- resultat tkr	Finans- netto tkr	Netto- resultat tkr	Brutto- marg %	Netto- marg %	Avk tot kap %	Solidi- tet %	Upplaga 2011 1000 ex
AB Nya Länsstidningen i Östersund (anm.)	59 211	16 861	66 904	9 168	50	9 218	12,1	12,1	30,8	31	18,5
Dagbladet	39 827	16 568	62 798	-6 403	66	-6 337	-11,4	-11,2	-25,7	40	10,7
Dagen	40 247	17 018	61 841	-4 576	418	-4 158	-8,0	-7,3	-15,6	22	16,6
Dala-Demokraten	61 529	16 861	83 470	-5 080	300	-4 780	-6,5	-6,1	-14,5	26	16,1
Folkbladet Norrköping	29 120	9 306	45 960	-7 534	216	-7 318	-19,6	-19,0	-33,6	62	6,3
Folket	20 281	6 651	35 289	-8 357	36	-8 321	-31,0	-30,9	-74,8	8	4,1
Lysekils Nya Tryckeri AB (anm.)	11 752	4 729	16 391	90	52	142	0,5	0,9	-9,4	28	4,4
Sydsöstran	51 382	15 769	67 762	-611	257	-354	-0,9	-0,5	-1,8	36	10,4
Världen idag	17 390	5 546	28 108	-5 172	59	-5 113	-22,5	-22,3	-88,3	20	7,3
Värmlands Folkblad Drift AB (anm.)	69 952	19 100	90 751	-1 699	89	-1 610	-1,9	-1,8	-8,2	1	20,5
Västerbottens Folkblad	51 118	16 861	69 396	-1 417	447	-970	-2,1	-1,4	-3,0	47	11,7
Östra Småland AB (anm.)	46 808	19 059	95 740	-29 873	125	-29 748	-45,4	-45,2	-88,3	43	11,6
Summa	498 617	164 329	724 410	-61 464	2 115	-59 349					

Forts. Bilaga 1. Tidningsföretagens resultat 2011

LANSORTSTIDNINGAR UTAN ALLMÄNT DRIFTSSTÖD

Företag	Intäkter tkr	Drifts- stöd tkr	Kost- nader tkr	Rörelse- resultat tkr	Finans- netto tkr	Netto- resultat tkr	Brutto- marg %	Netto- marg %	Avk tot kap %	Solidi- tet %	Upplaga 2011 % 1000 ex
Alingsås Tidning (K)	70 910	0	71 602	-692	-188	-880	-1,0	-1,2	-4,4	13	11,5
Allehanda Media Ångermanland AB (anm.)	168 548	0	156 703	11 845	23	11 868	7,0	7,0	20,9	24	34,7
Dalarnas Tidningar m.fl. (M+A) (anm.)	267 194	0	248 378	18 816	1 986	20 802	7,0	7,8	14,0	42	57,1
Eskilstuna-Kuriren (M+A) (anm.)	254 401	0	235 117	19 284	-15 996	3 288	7,6	1,3	-0,6	56	29,6
Gota Media AB (M+A) (anm.)	798 421	0	761 805	36 616	26 899	63 515	4,6	8,0	5,9	71	157,1
Gotlands Media AB (anm.)	93 111	4 478	96 383	1 206	-477	729	1,2	0,7	1,2	54	20,8
GävleTidningar AB (K) (anm.)	246 572	16 861	234 115	29 318	4 716	34 034	11,1	12,9	11,7	74	46,7
Hallpressen AB (anm.)	559 570	0	539 650	19 920	3 953	23 873	3,6	4,3	7,7	41	113,0
Haparandabladet	13 795	2 239	13 866	2 168	10	2 178	13,5	13,6	13,4	43	3,7
Helsingborgs Dagblad (K)	453 693	0	430 142	23 551	14 297	37 848	5,2	8,3	7,0	72	74,8
Hälsingetidningar AB (K) (anm.)	216 549	0	193 430	23 119	61	23 180	10,7	10,7	30,2	23	13,5
Katrineholms-Kuriren	59 448	0	59 124	324	194	518	0,5	0,9	1,6	51	11,2
Mediebolaget i Halland AB (M+A) (anm.)	382 866	0	357 779	25 087	8 892	33 979	6,6	8,9	22,0	13	58,1
Norra Halland	16 814	0	17 522	-708	-146	-854	-4,2	-5,1	-29,5	Neg	9,0
Norran (M+A)	141 627	0	135 907	5 720	-5 091	629	4,0	0,4	0,2	72	23,8
Norrbottens Media (K)	280 801	16 861	272 249	25 413	1 362	26 775	8,5	9,0	7,9	65	51,4
Nya Lidköpings-Tidningen/NLT	72 738	0	61 632	11 106	-73	11 033	15,3	15,2	13,8	57	25,2
Nya Vermlands-Tidningens AB (M+A) (anm.)	607 657	1 259	511 980	96 936	10 955	107 891	15,9	17,7	6,6	83	150,3
Piteå-Tidningen (K)	108 945	0	104 227	4 718	6 452	11 171	4,3	10,3	4,9	56	15,1
Provinstidningen Dalsland	16 150	0	16 474	-324	10	-314	-2,0	-1,9	-5,0	18	4,6
SkåneMedia AB (M+A) (anm.)	58 368	0	56 645	1 723	-1 281	442	3,0	0,8	0,5	25	55,8
Sundsvalls Tidning (M+A)	192 195	0	180 939	11 256	6 052	17 308	5,9	9,0	11,5	50	28,8
Svepress i Vimmerby AB (anm.)	74 686	0	73 660	1 026	98	1 124	1,4	1,5	4,4	21	12,0
Södermanlands Nyheter (M+A)	150 485	0	133 934	16 551	968	17 519	11,0	11,6	29,9	50	24,4
Tidningsbolaget Promedia i Mellan- sverige AB (M+A) (anm.)	1 105 803	5 323	1 020 885	90 241	3 259	93 500	8,1	8,4	21,1	17	167,1
Ulricehamns Tidning	24 185	0	23 147	1 038	791	1 829	4,3	7,6	4,3	82	8,4

Forts. Bilaga 1. Tidningsföretagens resultat 2011

Företag	Intäkter tkr	Drifts- stöd tkr	Kost- nader tkr	Rörelse- resultat tkr	Finans- netto tkr	Netto- resultat tkr	Brutto- marg %	Netto- marg %	Avk tot kap %	Solidi- tet %	Upplaga 2011 1 000 ex
Upsala Nya Tidning (M+A)	440 682	0	439 818	864	5 900	6 764	0,2	1,5	1,5	66	48,4
Västerbottens-Kuriren (M+A)	254 685	0	258 582	-3 897	10 663	6 766	-1,5	2,7	1,2	65	33,5
Väst kustmedia AB (anm.)	325 533	0	318 170	7 363	3 195	10 558	2,3	3,2	7,2	7	60,1
Ölandsbladet	26 237	2 239	27 782	694,2	29	723,7	2,4	2,5	6,4	24	8,4
Östersunds-Posten	123 239	0	107 552	15 687	-23	15 664	12,7	12,7	22,2	67	25,1
Östgöta Media AB (M+A) (anm.)	753 269	0	718 066	35 203	16	35 219	4,7	4,7	13,6	18	92,2
Summa	8 359 177	49 260	7 877 264	531 173	87 506	618 679					
STORSTADSTIDNINGAR MED ALLMÄNT DRIFTSSTÖD											
Företag	Intäkter tkr	Drifts- stöd tkr	Kost- nader tkr	Rörelse- resultat tkr	Finans- netto tkr	Netto- resultat tkr	Brutto- marg %	Netto- marg %	Avk tot kap %	Solidi- tet %	Upplaga 2011 1 000 ex
AB Skånska Dagbladet (anm.)	232 558	61 739	297 155	-2 858	-4 418	-7 276	-1,0	-2,5	-8,3	26	49,7
Svenska Dagbladet (M+A)	1 087 482	59 500	1 046 946	100 036	17 729	117 765	8,7	10,3	10,4	10	185,6
Summa	1 320 040	121 239	1 344 101	97 178	13 311	110 489					
STORSTADSTIDNINGAR UTAN ALLMÄNT DRIFTSSTÖD											
Företag	Intäkter tkr	Drifts- stöd tkr	Kost- nader tkr	Rörelse- resultat tkr	Finans- netto tkr	Netto- resultat tkr	Brutto- marg %	Netto- marg %	Avk tot kap %	Solidi- tet %	Upplaga 2011 1 000 ex
Alftonbladet	2 222 872	0	2 004 831	218 041	12 484	230 525	9,8	10,4	19,8	55	272,0
Dagens Industri (M+A)	765 964	0	614 540	151 424	1 504	152 928	19,8	20,0	29,3	6	103,1
Dagens Nyheter (K)	1 798 816	0	1 682 672	116 144	48 820	164 964	6,5	9,2	9,2	48	285,7
Expressen	1 409 263	0	1 363 924	45 339	-6 278	39 061	3,2	2,8	3,3	28	248,5
Göteborgs-Posten (M+A)	1 480 341	0	1 405 133	75 208	33 464	108 672	5,1	7,3	19,7	30	215,6
Sydsvenska Dagbladet AB (M+A) (anm.)	1 021 186	0	1 197 711	-176 525	23 736	-152 789	-17,3	-15,0	-16,3	32	110,2
Summa	8 698 442	0	8 268 811	429 631	113 730	543 361					
SAMTLIGA SUMMA											
	19 183 300	502 443	18 677 472	1 008 271	217 118	1 225 389					

ANMÄRKNING TILL BILAGA 1

Redovisat företagsnamn	Inkluderade tidningar, anmärkningar
AB Nya Länstidningen Östersund	Länstidningen Östersund, Härjedalen
AB Skånska Dagbladet	Skånska Dagbladet, Laholms Tidning, Norra Skåne (AB Skånska Dagbladet)
AiP Media AB	Aktuellt i Politiken, Broderskap, Stockholms-Tidningen, Ny Tid Göteborgsområdet
Allehanda Media Ångermanland AB	Tidningen Ångermanland, Örnsköldsviks Allehanda
Arbetaren Tidnings AB	Arbetaren, Arbetaren Zenit lades ner 2011-12-22
Dalarnas Tidningar AB	Dalarnas Tidningar
Eskilstuna-Kuriren	Annonsföretaget Mediehuset i Sörmland AB inkluderar annons- och försäljningsverksamhet för tidningarna Folket och Katrineholms-Kuriren.
ETC-företagen	ETC (ETC Konsultation AB) Dagens ETC (ETC Förlag AB), Efter Arbetet (ETC lokaltidning i Malmö AB), ETC lokaltidningen Bergslagen (ETC lokaltidning i Bergslagen AB), ETC lokaltidningen Göteborg (ETC lokaltidning i Göteborg AB), ETC lokaltidning Stockholm (ETC lokaltidning i Stockholm AB), ETC lokaltidning Örebro (ETC lokaltidning i Örebro AB), Smålands Folkblad (ETC lokaltidning i Jönköping AB). Uppsala-Demokraten (ETC lokaltidning i Uppsala AB) lades ned 2011-12-31.
Feministiskt Perspektiv	Redovisad period 2010-10-01 – 2011-12-31
Fria Tidningar Ek. Förening	Stockholms Fria Tidning, Göteborgs Fria Tidning, Östhammars Nyheter, Landet runt- i väntan på..., Nyhetstidningen på lätt svenska, Sesam öppnar dörrar. Uppsala Fria Tidning lades ner 2011-12-31
Gota Media AB	Borås Tidning, Barometern-OT, Blekinge Läns Tidning, Smålandsposten
Gotlands Media AB	Gotlands Tidningar, Gotlands Allehanda
GävleTidningar AB	Gefle Dagblad, Arbetarbladet
Hallpressen AB	Jönköpings-Posten, Smålands-Tidningen, Tranås Tidning, Smålänningen, Vetlanda Posten, Värnamo Nyheter, Skaraborgs Läns Tidning, Falköpings Tidning, Västgötabladet
Hälsingetidningar AB	Hudiksvalls Tidning, Ljusdals-Posten, Söderhamns Kuriren – Ljusnan
Kungsbacka Tidning	Tidningen lades ner 2011-12-31. Ingen mätning av upplaga och hushållstäckning finns för 2011.
Lysekils Nya Tryckeri AB	Lysekils-Posten, Orust Tjörn Tidningen
Länstidningen Värmlandsbygden	Redovisar perioden 2010-09-01 – 2011-08-31
Mediebolaget i Halland AB	Hallandsposten, Hallands Nyheter
Nya Wermlands-Tidningens AB	Nya Wermlands-Tidningen, Arvika Nyheter, Säffle-Tidningen, Fryksdals-Bygden, Hjo Tidning, Skaraborgs Allehanda, Mariestads-Tidningen, Dalslänningen, Karlskoga Tidning, Karlskoga-Kuriren, Filipstads Tidning, Enköpings-Posten, Nya Kristinehamns-Posten
Nya Västerbygdens Tidnings AB	Västerbygden, Uddevalla-Posten
Nyhetstidningen Inblick	Redovisar period 2010-09-01 – 2011-12-31
Ortstidningar i Väst AB	Kungälv-Posten, Kungsbacka-Posten, Mölndals-Posten, Lokaltidningen Ste-nungssund
Skånemedia AB	Kristianstadsbladet, Trelleborgs Allehanda, Ystads Allehanda. Redovisning avser 2011-11-01 – 2011-12-31, resterande 10 månader redovisas under Sydsvenskan.
Sveagruppen Tidnings AB	Läns-Posten, Dala-Bygden, Gästriklands Tidning, Upplands Nyheter, Västmanlands Nyheter
Svepress i Vimmerby AB	Vimmerby Tidning/Linköpings Tidning/Kinda-Posten
Sydsvenska Dagbladet AB	Kristianstadsbladet, Trelleborgs Allehanda och Ystads Allehanda ingår i redovisningen för perioden 2011-01-01 – 2011-09-30.
Sändaren	Resultatet för Sändaren har brutits ut ur Berling Press AB:s årsredovisning.
Sörmlandsbygden	Redovisar period 2010-07-01 – 2011-12-31

Redovisat företagsnamn	Inkluderade tidningar, anmärkningar
Tidningar i Norr AB	Västerbottningen, Nord-Sverige, Västerbottens Mellanbygd
Tidningsbolaget Promedia i Mellansverige AB	NA, Arboga Tidning, Avesta Tidning, Bärgslagsbladet, Fagersta-Posten, Norrtelje Tidning, Sala Allehanda, VLT, Länsstidningen i Södertälje, Motala & Vadstena Tidning, Nynäshamns Posten
Värmlands Folkblad Drift AB	Värmlands Folkblad, Karlstads-Tidningen
Västkustmedia AB	Bohusläningen, Strömstads Tidning, TTELA
Östgöta Media AB	Östgöta-Correspondenten, Norrköpings Tidningar, Västerviks-Tidningen
Östra Småland AB	Östran, Nyheterna

K = koncern
A = annonsbolag
M = moderbolag

I de fall tidningsföretagen omfattar flera titlar redovisas den samlade upplagan för företagets tidningar. För upplagan hos enskilda tidningstitlar, se bilaga 2.
(Källa: Tidningsstatistik AB)

Upplagan för Aftonbladet revideras av PwC fr.o.m. 2011-01-01
(Källa: PwC)

Bilaga 2. **Upplaga och hushållstäckning per tidning**

Tidningstitel	Upplaga 2011 (tusen ex.)	Hushållstäckning (%)
Aftonbladet	272,0	u.s.
Aktuellt i Politiken	8,3	0
Alingsås Tidning/ Elfsborgs Läns Tidning	11,5	42
Arbetarbladet	21,6	17
Arbetaren	2,7	0
Arbetaren Zenit*	u.s.	u.s.
Arboga Tidning	3,3	51
Arvika Nyheter	11,3	68
Avesta Tidning	6,6	63
Barometern med Oskarshamns-Tidningen	42,1	54
Blekinge Läns Tidning/Sölvesborgs-Tidningen/Karlshamns Allehanda	33,9	52
Blekinge-Posten	2,1	5
Bohusläningen	28,7	55
Borås Tidning	44,8	57
Broderskap	1,6	0
Bulletinen Bas Blekinge	4,5	5
Bärgslagsbladet	7,1	46
Dagbladet Nya Samhället	10,7	16
Dagen	16,6	0
Dagens ETC	1,7	0
Dagens Industri	103,1	6
Dagens Nyheter	285,7	23
Dalabygden	3,3	2
Dala-Demokraten	16,1	9
Dalarnas Tidningar	57,1	51
Dalslänningen	7,0	80
Eesti Päevaleht	1,6	0
Efter Arbetet	3,1	0
Enköpings-Posten	10,0	52
Eskilstuna-Kuriren med Strengnäs Tidning	29,6	44
ETC	3,5	0
ETC lokaltidning Stockholm	3,2	0
ETC lokaltidning Örebro	2,2	2
ETC lokaltidningen Bergslagen**	1,6	u.s.
ETC lokaltidningen Göteborg	2,2	0
Expressen inklusive GT och Kvällsposten	248,5	4
Fagersta-Posten	6,5	62
Falköpings Tidning	8,6	56
Feministiskt Perspektiv**	2,6	0
Filipstads Tidning - Värmlandsberg	3,7	62
Flamman	2,7	0

Tidningstitel	Upplaga 2011 (tusen ex.)	Hushållstäckning (%)
Folkbladet Norrköping	6,3	6
Folkbladet, Västerbotten	11,7	9
Folket	4,1	8
Fria Tidningen	5,2	0
Fryksdalsbygden	3,1	46
Gefle Dagblad	25,1	43
Gotlands Allehanda	8,9	35
Gotlands Tidningar	11,9	48
Gästriklands Tidning	1,8	1
Göteborgs Fria Tidning	2,2	0
Göteborgs-Posten	215,6	41
Hallands Nyheter	28,1	65
Hallandsposten	30,0	54
Haparandabladet/Haparannanlehti	3,7	45
Helsingborgs Dagblad med Nordvästra Skånes Tidningar och Landskrona Posten	74,8	49
Hemmets Vän	11,0	1
Hjo Tidning	2,1	49
Hudiksvalls Tidning	13,5	65
Härjedalen	6,2	69
Internationalen	1,6	0
Jönköpings-Posten/Smålands Allehanda	34,4	49
Kalmar Läns Tidning med Nybro Tidning	2,2	1
Karlskoga-Kuriren	4,8	20
Karlskoga Tidning	7,1	42
Karlstads-Tidningen	2,7	5
Katrineholms-Kuriren	11,2	55
Kristdemokraten	3,3	0
Kristianstadsbladet	25,7	54
Kungsbacka-Posten	5,5	19
Kungsbacka Tidning*	u.s.	u.s.
Kungälv-Posten	10,8	60
Laholms Tidning	2,8	27
Landet runt - i väntan på Uppsala Fria Tidning	1,6	0
Liberacion	2,2	0
Ljusdals-Posten	6,1	66
Ljusnan	11,6	64
Lokaltidningen Stenungsund	4,8	27
Lysekilsposten	3,0	35
Läns-Posten	3,6	2
Länstidningen Värmlandsbygden	2,7	1
Länstidningen Östergötland	3,5	2
Länstidningen Östersund	12,3	20
Länstidningen, Södertälje	13,0	29
Mariefreds Tidning med Måsen Nykvarn och Måsen Strängnäs	3,3	18
Mariestads-Tidningen	12,7	75
Miljömagasinet Alternativet	2,2	0

Tidningstitel	Upplaga 2011 (tusen ex.)	Hushållstäckning (%)
M-L Proletären	3,1	0
Motala & Vadstena Tidning	9,6	45
Mölnbalds-Posten	7,4	27
NA	54,7	45
Nationell IDAG	1,6	0
NordSverige	3,2	4
Norra Halland	9,0	28
Norra Skåne	17,5	56
Norran	23,8	65
Norrbottens-Kuriren	19,1	36
Norrköpings Tidningar	40,6	51
Norrländska Socialdemokraten	32,3	25
Norrtelje Tidning	14,2	54
NU – Det Liberala Nyhetsmagasinet	3,2	0
Ny Tid Göteborgsområdet	1,9	0
Nya Kristinehamns-Posten	7,6	64
Nya Lidköpings-Tidningen/NLT	25,2	79
Nya Wermlands-Tidningen	51,9	46
Nyhetera	3,9	20
Nyhetstidningen Inblick**	3,5	0
Nyhetstidningen på lätt svenska	1,6	0
Nynäshamns Posten	7,2	56
Offensiv	2,5	0
Orust Tjörn Tidningen (f.d. Stenungsunds-Posten med Orust-Tjörn)	1,4	15
Piteå-Tidningen	15,1	66
Politiken.se	1,7	0
Provinstitidningen Dalsland	4,6	71
Ruotsin Suomalainen	10,2	0
Sala Allehanda Östra Länstidningen	7,9	57
Sesam öppnar dörrar	2,1	0
Skaraborgs Allehanda SLA	23,5	61
Skaraborgs Läns Tidning Skara Tidning	7,0	51
Skaraborgsbygden	11,0	14
Skånska Dagbladet	29,4	3
SKÄRGÅRDEN från Grisslehamn till Landsort	5,1	0
Smålandsbygdens Tidning	2,5	1
Smålands Folkblad**	2,1	u.s.
Smålandsposten	36,3	55
Smålands-Tidningen	15,1	61
Smålänningen	12,7	67
Stockholms Fria Tidning	2,2	0
Stockholms-Tidningen	2,3	0
Strömstads Tidning/N. Bohuslän	5,3	68
Sundsvalls Tidning	28,8	51
Svenska Dagbladet	185,6	13

Tidningstitel	Upplaga 2011 (tusen ex.)	Hushållstäckning (%)
Sydsvenskan	110,2	30
Sydöstran	10,4	11
Säffle-Tidningen Västra Värmland	5,5	72
Sändaren	8,9	0
Söderhamns-Kuriren	7,5	61
Södermanlands Nyheter	24,4	68
Sörmlandsbygden	3,7	4
Tempus	2,1	0
Tidningen Ångermanland	18,5	60
Tranås Tidning	5,3	46
Tranås-Posten	2,6	22
Trelleborgs Allehanda	8,6	44
TTELA	26,1	49
Uddevalla-Posten	1,9	7
Ulricehamns Tidning	8,4	73
Upplands Nyheter	2,5	1
Uppsala Demokraten*	u.s.	u.s.
Upsala Nya Tidning	48,4	41
Vetlanda-Posten	8,3	62
Vimmerby Tidning/Linköpings Tidning/Kinda-Posten	12,0	72
VLT	37,0	47
Världen idag	7,3	1
Värmlands Folkblad	17,8	11
Värnamo Nyheter	18,1	58
Västerbottens Mellanbygd	2,9	4
Västerbottens-Kuriren	33,5	47
Västerbottningen	3,6	1
Västerbygden	2,0	1
Västerviks-Tidningen	11,2	66
Västgöta-Bladet	3,5	59
Västmanlands Nyheter	1,9	1
Växjöbladet/Kronobergaren	2,5	3
Ystads Allehanda	21,5	60
Ölandsbladet	8,4	84
Örnsköldsviks Allehanda	16,2	66
Östersunds-Posten	25,1	49
Östgöta Correspondenten	51,6	47
Östhammars Nyheter	2,1	20
Östran	7,7	12

* Nedlagd under 2011

** Ny tidning under 2011

u.s. = uppgift saknas

Bilaga 3. Presstöd per tidning

TIDNINGAR SOM BEVILJATS DRIFTSSTÖD 2003–2012 (TKR)

Tidning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Aktuellt i Politiken	3 171	3 171	2 762	2 762	2 762	2 035	4 141	4 701	4 701	4 141
Arbetsbladet	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	16 861	16 861	16 861	16 861
Arbetaren	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 910	2 910	2 910	2 239
Arbetaren Zenit							2 910	970	2 239	
Blekinge-Posten	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	1 679
Broderskap	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	1 679	1 679	1 679	1 679
Bulletinen Bas Blekinge			2 035	2 035	2 035	2 035	2 910	2 910	2 910	2 910
Dagbladet	15 328	15 328	15 328	15 066	15 328	15 328	16 861	16 861	16 568	14 993
Dagen	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	15 237	16 861	16 861	15 857	15 040
Dagens ETC			2 035	2 035	2 035	2 035	2 910	2 239	2 239	1 679
Dalabygden	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 910	2 910	2 239	2 910
Dala-Demokraten	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	16 861	16 861	16 861	16 861
Eesti Päevaleht	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	1 679	1 679	1 679	1 679
Efter Arbetet							2 425	2 910	2 910	2 910
ETC lokaltidning Bergslagen									1 539	1 679
ETC lokaltidning Göteborg								1 819	1 679	2 239
ETC lokaltidning Stockholm							1 866	2 239	2 239	2 910
ETC lokaltidning Örebro							1 679	1 679	2 239	2 239
ETC (tidigare ETC.nu)						2 035	2 910	2 239	2 910	2 910
Feministiskt Perspektiv									1 679	1 679
Finnveden Fredag/ Extra	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239			
Finnveden Västbo	2 035	2 035	2 035	2 035	1 357					
Flamman	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 910	2 910	2 239
Folkbladet Jönköping	2 035	2 035	1 357	2 035	2 035	1 357	1 679	1 679		
Folkbladet Östergötland	11 279	11 620	11 256	11 064	10 614	10 165	10 481	9 659	9 306	8 883
Folket	10 721	10 593	9 823	9 930	9 031	8 196	7 826	6 862	6 651	5 851
Fria Tidningen						1 526	2 910	4 182	4 298	4 298
Gotlands Allehanda	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Gotlands Tidningar	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Gästriklands Tidning	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	1 679	1 679	1 679	1 679
Göteborgs Fria Tidning			1 526	2 035	2 035	2 035	1 679	2 239	2 239	2 239
Haparandabladet	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Helsingen	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	840			
Hemmets Vän	4 030	4 030	4 030	4 030	4 030	4 030	5 260	5 260	5 260	5 260
Incumbencia						509	2 239	2 239		
Internationalen	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	1 679	1 679	1 679	1 679
Kalmar Läns Tidning	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Karlskoga-Kuriren	7 148	6 891	6 655	6 356	6 827	6 741	7 262	7 238	6 582	
Karlstads-Tidningen	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Kristdemokraten	2 762	2 762	2 035	2 035	2 035	2 035	2 910	2 910	2 910	2 910
Kungsbacka Tidning	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	

Tidning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Kungsbacka Posten			2 727	2 975	3 167	3 552	4 301	3 582	4 298	4 298
Laholms Tidning	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	3 924
Landet runt - I väntan på...								1 679	1 679	1 679
Liberacion	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Lokaltidningen Stenungsund								2 910	3 492	3 492
Lysekilsposten	2 996	3 082	3 231	3 082	3 082	3 017	3 492	3 102	2 327	1 551
Läns-Posten	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 910	2 910	2 910	2 910
Länstidningen Värmlands-Bygden	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Länstidningen Östergötland	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 910	2 910	2 910	2 910
Länstidningen Östersund					15 328	15 328	16 861	16 861	16 861	16 861
Läsarnas Fria Tidning						2 035	2 239			
Mälarbladet Måsen					2 035	2 035	2 239	2 910	2 910	2 910
M-L Poletären	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Miljömagasinet	678	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Mölnåls-Posten	2 035	2 035	2 035	1 357	678		4 141	4 141	4 141	4 141
Nationell Idag							700	1 679	1 679	1 679
Nord-Sverige	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 910	2 910	2 910	2 910
Norra Halland										5 641
Norrländska Socialdemokraten								16 861	16 861	16 861
NU	2 762	2 762	2 762	2 762	2 762	2 035	2 910	2 910	2 910	2 910
Nyheterna	7 811	7 768	7 832	7 832	7 490	7 233	7 332	6 886	6 510	
Nyhetstidningen Inblick									1 698	2 910
Nyhetstidningen på lätt svenska							2 239	2 239	1 679	1 679
Ny Tid Göteborgsområdet						2 035	1 679	1 679	1 679	1 679
Offensiv	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Politiken.se					1 119	1 119	1 231	923	1 230	1 231
Ruotsin Suomalainen	2 035	2 035	2 035	2 762	3 171	3 171	5 260	5 260	5 260	5 260
Sesam	2 035	2 762	2 035	2 035	2 035	2 035	1 679	2 239	2 239	2 239
Sjuhäradsbygdens Tidning	2 035	2 035	2 035	1 357	678					
Skaraborgsbygden	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	5 260	5 260	5 260	5 260
Skånska Dagbladet	65 408	65 408	65 408	65 408	65 408	65 408	63 908	62 408	59 500	52 986
Skärgården	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	3 582	3 582	3 582	3 582
Skärgårdsnytt	1 696	2 035								
Smålandsbygdens Tidning	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Smålands Folkblad									1 306	2 239
ST Tidningen Torsdag Lördag						2 035	3 492			
Stenungsunds-Posten	1 776	1 184	1 862	1 969	1 313	656	2 015	2 015	2 015	
Stockholms Fria Tidning	2 035	2 035	1 357	678	2 035	2 035	1 679	1 679	2 239	2 239
Stockholms Tidningen	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Svenska Dagbladet	65 408	65 408	65 408	65 408	65 408	65 408	63 908	62 408	59 500	56 600
Sverige-Nytt	588									
Sydöstran	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	16 861	16 861	15 769	14 523
Sändaren									4 701	4 701
Sörmlandsbygden	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 910	2 910	2 910
Tempus	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	1 679	2 239	2 239	2 239
Tranås-Posten	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239

Tidning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Uddevalla-Posten	678		2 035	2 035	2 035	2 035	1 679	2 239	2 239	1 679
Uppsala Demokraten								1 399	1 679	
Uppsala Fria Tidning							840	1 679		
Upplands Nyheter	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Viikkoviesti/Ruotsin Sanomat	2 035	1 357	1 184							
Världen idag	2 035	2 035	5 457	5 393	5 842	5 521	6 110	5 805	5 546	5 193
Värmlands Folkblad	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	16 861	16 861	16 861	16 861
Västerbottens Folkblad	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	15 328	16 861	16 861	16 861	16 332
Västerbottens Mellanbygd								2 239	2 239	2 239
Västerbottningen	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 910	2 910	2 910	2 910
Västerbygden	2 035	1 357	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	1 679
Västmanlands Nyheter	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	1 679	1 679	1 679	1 679
Växjöbladet/Kronobergaren	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Ölandsbladet	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 239	2 239	2 239	2 239
Örebro-Kuriren	3 766	3 338	1 854							
Östhammars Nyheter	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	2 035	1 679	1 679	1 679	2 239
Östra Småland	15 322	15 237	15 328	15 066	14 424	13 846	14 147	13 231	12 549	11 186
Summa	410 941	409 636	416 795	412 870	429 467	431 843	486 497	502 179	499 678	469 050

*Observera att driftsstödet för 2012 är preliminärt. Slutligt beslut om driftsstöd för 2012 fattas i september.

Det är möjligt för tidningar som ej haft driftsstöd att söka stöd under 2012 varför totalsumman för 2012 kan ändras något.

DISTRIBUTIONSSTÖD 2011

Tidning	Tkr	Tidning	Tkr	Tidning	Tkr
Aftonbladet	1	Kalmar Läns Tidning	11	Småläningen	304
Alingsås Tidning	174	Karlskoga-Kuriren	148	Stenungsunds-Posten	18
Arbetarbladet	771	Karlskoga Tidning	216	Stockholms Fria Tidning	10
Arvika Nyheter	166	Karlstads-Tidningen	13	Strömstads Tidning	74
Avesta Tidning	110	Katrineholms-Kuriren	338	Sundsvalls Tidning	934
Barometern	1184	Kristianstadsbladet	820	Svenska Dagbladet	3607
Blekinge Läns Tidning	958	Kungsbacka-Posten	53	Sydsvenska Dagbladet	2583
Blekinge-Posten	10	Kungälv-Posten	110	Sydöstran	322
Bohusläningen	859	Laholms Tidning	88	Säffle-Tidningen	80
Borlänge Tidning	275	Ljusdals-Posten	181	Söderhamns-Kuriren	167
Borås Tidning	1429	Ljusnan	345	Södermanlands Nyheter	752
Bärgslagsbladet	283	Lysekils-Posten	54	Södra Dalarnes Tidning	157
Dagbladet	322	Läns-Posten	9	Sörmlandsbygden	20
Dagen	30	Länstidningen Södertälje	369	Tidningen Ångermanland	572
Dagens Industri	1809	Länstidningen Östergötland	16	Trelleborgs Allehanda	277
Dagens Nyheter	5768	Länstidningen Östersund	362	Trollhättans Tidning	791
Dala-Demokraten	452	Mariefreds Tidn. Måsen	4	Uddevalla-Posten	10
Dalabygden	9	Mariestads-Tidningen	313	Ulricehamns Tidning	127
Dalsläningen	56	Mora Tidning	157	Upplands Nyheter	7
Elfsborgs Läns Allehanda	23	Motala Tidning	292	Upsala Nya Tidning	1545
Enköpings-Posten	296	Mölnåls-Posten	37	Vestmanlands Läns Tidning	1103
Eskilstuna-Kuriren	872	Nerikes Allehanda	1570	Vimmerby Tidning	353
Fagersta-Posten	101	Nord-Sverige	12	Världen Idag	73
Falköpings Tidning	266	Norra Halland	183	Värmlands Folkblad	505
Falu-Kuriren	715	Norra Skåne	526	Värmlands-Bygden	7
Filipstads Tidning	52	Norra Västerbotten	764	Värnamo Nyheter	355
Finnveden Fredag	0	Norrbottnens-Kuriren	631	Västerbottens Folkblad	335
Flamman	1	Norrköpings Tidningar	1194	Västerbottens-Kuriren	938
Folkbladet	191	Norrländska Socialdem.	865	Västerbottens Mellanbygd	9
Folket	123	Nortelje Tidning	360	Västerbottningen	7
Fryksdals-Bygden	31	Nya Kristineh-Posten	111	Västerbygden	8
Gefle Dagblad	879	Nya Ludvika Tidning	243	Västerviks-Tidningen	339
Gotlands Allehanda	257	Nya Läns-Tidningen	396	Västgötabladet	108
Gotlands Tidningar	349	Nya Wermlands-Tidning	1377	Västmanlands Nyheter	4
Gästriklands Tidning	4	Nyh. Oskarshamn m.fl.	127	Växjöbladet	11
Göteborgs-Posten	4193	Piteå-Tidningen	450	Ystads Allehanda	713
Hallands Nyheter	832	Provinstidningen Dalsland	63	Ölandsbladet	107
Hallandsposten	880	Sala Allehanda	120	Örnsköldsviks Allehanda	500
Haparandabladet	32	Skaraborgs Läns Allehanda	686	Östersunds-Posten	719
Helsingborgs Dagblad	1987	Skaraborgs Läns Tidning	218	Östgöta Correspondenten	1453
Hemmets Vän	11	Skaraborgsbygden	55	Östra Småland	245
Hjo Tidning	19	Skånska Dagbladet	979	Summa*	65127
Hudiksvalls-Tidning	399	Smålands-Tidningen	825		
Härjedalen	14	Smålandsbygdens Tidning	10		
Jönköpings-Posten	978	Smålands-Posten	1006		

* I totalsumman ingår tidningarna Göteborgs Fria tidning, Expressen/ Göteborgs-Tidningen/Kvälls-Posten, ST Tidningen Torsdag Lördag, Tempus och Östhammars Nyheter som fick distributionsstöd som understeg 1 000 kr.

Bilaga 4. Presstödet per budgetår 1969/70–2011 (Mkr)

År	Produktions- bidrag	Etablerings- stöd	Utvecklings- stöd	Samverkans- bidrag	Samdistribu- tionsrabatt	Lån ur press- ens lånefond
1969/70	–	–	–	–	1,4	24,2
1970/71	–	–	–	–	5,8	14,7
1971/72	36	–	–	–	10,2	15,4
1972/73	65,5	–	–	–	21,2	5
1973/74	67	–	–	–	22,8	21,8
1974/75	96,5	–	–	–	23,3	13,1
1975/76	100,7	–	–	–	24,2	4,2
1976/77	138,5	2,6	6	1,5	25	16
1977/78	156	1,8	7,2	2,2	52,9	4,6
1978/79	194	2,3	3,2	0,5	62,8	5
1979/80	216,9	3,3	5,4	1	64,1	10,5
1980/81	226,1	1,7	8,8	3,2	63,8	24,3
1981/82	262,6	2,5	4,8	2,1	56,9	2,5
1982/83	298,6	2,8	8,4	1,2	56,3	11,7
1983/84	363,3	3,7	1,7	0,4	56,8	3,9
1984/85	370,8	0,3	7,2	0,2	56,5	8,5
1985/86	369,8	0	2,4	0	57,5	12,5
1986/87	386,7	1,1	7,7	2	57,6	11,6
1987/88	375,5	–	4,8	1	58,4	11,2
1988/89	408,4	–	5,8	1,3	58,5	2,8
1989/90	402,5	–	5,2	3,5	59,5	201,5

År	Driftsstöd	Utvecklingsstöd	Distributionsstöd	Distributionsstöd lördagar
1990/91	439,1	24,6	82,4	
1991/92	431,2	34,4	79,5	
1992/93	421,7	30,3	72,3	
1993/94	425,4	18,8	73,1	
1994/95	411,4	3,1	73	
1995/96	850,7	1,8	103	
1997	467,4	0,5	68,5	
1998	469,2		73,8	
1999	454,2		73,1	
2000	438,8		74,9	
2001	420,9		76,1	
2002	410,7		75,5	
2003	412,6	13,4	73,8	10,9
2004	420,6	11,9	74,2	9,5
2005	417,3	4,4	73,7	9,4
2006	429,6		73	9,8
2007	433,4		72,2	
2008	432,5		70,3	
2009	483		68	
2010	502,8		66,8	
2011	499,8		65,4	

Anm. Det statliga budgetåret 1995/96 omfattade 18 månader och avser driftsstöd för två kalenderår, 1995 och 1996. I bilaga 4 redovisas utbetalat stöd, i bilaga 3 beviljat stöd.

Bilaga 5. Underlaget

Eftersom de svenska dagstidningsföretagens verksamhet i huvudsak avser dagstidningsutgivning, utgör årsredovisningarna i de flesta fall ett tillräckligt underlag för detaljerade analyser av dagspressens ekonomi. I några fall torde dock till exempel ett lönsamt civiltryckeri eller en lönsam fastighetsrörelse ge en för positiv bild av tidningsutgivningens ekonomi eller kanske rent av dölja att den inte går ihop. De senaste årens satsningar på till exempel radio, television och internet kan också inverka på tidningsrörelsens resultat utan att det av årsredovisningen framgår på vilket sätt och i vilken omfattning. Ett ökande antal tidningsföretag har på senare år av skatteskal gjort annonsavdelningen till ett dotterbolag. I ett antal fall har därför det separata annonsbolagets resultat inkluderats i tidningens resultat i en strävan efter att redovisa ett verkligt resultat. I vissa fall har koncernen valts som analysnivå med följd att även annan verksamhet inkluderats. Sammanläggningar av tidningar i större enheter omöjliggör jämförelser på tidningsföretagsnivå. I bilaga 1 markeras vilket resultat som använts genom ett K för koncernresultat, ett M för moderbolagets resultat och ett A för annonsbolagets resultat.

Inför redovisningen av dagspressens ekonomi 1996 gjordes några ändringar med anledning av den praxis som utvecklats i branschen. När det gäller intäkterna räknas driftstödet till rörelseintäkterna men redovisas separat. När det gäller kostnaderna använder vi oss av företagens uppgifter om plan- enliga avskrivningar. De ingår i rörelsekostnaderna.

Lönsamhetsmått har anpassats till de nya regler som gäller. Med bruttomarginal avses rörelseresultatet inklusive avskrivningar i förhållande till rörelseintäkterna och med nettomarginal resultat efter finansnetto i förhållande till rörelseintäkterna. Med räntabilitet avses resultatet efter finansnetto ökat med räntekostnaderna i förhållande till det totala kapitalet, det vill säga den genomsnittliga balansomslutningen. Soliditet är redovisat eget kapital plus obeskattade reserver minus 28 procent schablonskatt i förhållande till balansomslutningen.

Bilaga 6. Lönsamhetstabeller

DAGSTIDNINGSFÖRETAGENS BRUTTOMARGINAL 1976–2011

År	Procent
1976	3,7
1977	4
1978	3
1979	4,1
1980	3,4
1981	1,6
1982	5,9
1983	6
1984	7,3
1985	7,6
1986	7
1987	9,8
1988	10,1
1989	7,8
1990	6,1
1991	8,8
1992	8,8
1993	9,5
1994	8
1995	7,3
1996	5,1
1997	3,5
1998	5,1
1999	5,9
2000	7,3
2001	3,2
2002	2,6
2003	4,4
2004	5,5
2005	6,3
2006	9
2007	8,1
2008	5
2009	1
2010	6,3
2011	5,1

DAGSTIDNINGSFÖRETAGENS NETTOMARGINAL 1976–2011

År	Procent
1976	2,3
1977	3,5
1978	3,4
1979	3,8
1980	3,3
1981	1,4
1982	5,2
1983	5,4
1984	6,6
1985	7,6
1986	6,4
1987	9,1
1988	9
1989	7,4
1990	6,3
1991	7,6
1992	8,1
1993	6,8
1994	6,4
1995	4,7
1996	2,2
1997	5,3
1998	6,4
1999	7,1
2000	7,2
2001	4,3
2002	2,3
2003	6,2
2004	6,9
2005	7,6
2006	12
2007	9,4
2008	5,5
2009	1,6
2010	8,3
2011	7,6

Presstödsnämnden
Box 26
121 25 Stockholm-Globen

Tel. 08-24 73 70
www.presstodsnamnden.se

